

ಇಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ  
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌರಭ : ಎ-7

ಬಿ.ಎ.

ಚತುರ್ಧ್ವ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ (ಎನ್.ಇ.ಪಿ) ಪಠ್ಯ  
ಪತ್ರಿಕೆ : ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು  
ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ. ನಾಯಕ

ಸಂಪಾದಕರು  
ಡಾ. ಸತೀಶ್. ಎ.ಪಿ.  
ಡಾ. ನಂದಿನಿ. ಎನ್.  
ಪ್ರೋ. ಭಾಗ್ಯ ಎ.ಎನ್.



**OPTIONAL KANNADA PATYA - SAHITHYA SOURABHA: A-7**  
A Prescribed NEP Text Book for B.A. Degree Course (Fourth Semester);

Chief Editor :

**Prof. Prashanth G. Nayak**

Professor of Kannada & Director,

Kannada Bharathi, Kuvempu University,

Shankaraghatta, B.R. Project. Shimoga Dist.

Edited By :

**Dr. Sathish A. P.**

ಡಾ. ಸತೀಶ್. ಎಪ್.

**Dr. Nandhini N.**

ಡಾ. ನಂದಿನಿ. ಎನ್.

**Smt. Bhagya A. N.**

ಸೆತ್ತು. ಭಾಗ್ಯ. ಎ.ಎನ್.

**Publishd by : Bengaluru City University, BENGALURU**

**Pp : vii + 73**

© Bengaluru City University,

First print : 2023

ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ. ನಾಯಕ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ:

ಡಾ. ಕೆ.ಪ್ರೇ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಅಶಾದೇವಿ

ಸಂಯೋಜಕರು:

ಡಾ. ಬೆಳಕೆರೆ ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ

ಬೆಲೆ: ರೂ. 00/-

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ



## ಕುಲಪತಿಗಳ ಆಶಯ ನುಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನ್ವಯಕೆಯನ್ನು ಯುವಜನತೆಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸನ್ನಿಧಿವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಬೇಕಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ವಾನ್ವಯಾನದ ಗರಿಮೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಂತಸ್ಥಿವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿರುವ ಮನುಖೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಲಭ್ಯವಿರುವ ಶ್ರೀಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು, ಅಪರೂಪದ ಶಾಸನಗಳು, ಜಾನಪದ ವಿವಿಧ ವಾಚ್ಯಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಕಳೆದ ಏರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆಯಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಭಾಷೆಯಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ನಾವು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ‘ಕನ್ನಡ ಭಾವೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು ಅದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇಣಿಸುತ್ತಲೇ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡಿಗರ ಆತ್ಮಸಂಗಾತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಿದೆ’.

ಕನಾಂಟಿಕ ರಾಜ್ಯವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸತ್ತಿಕೊಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನಾಂಟಿಕ ಸರ್ಕಾರವು 2020-2021ರ ವರ್ಷವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಕವರಷ್ಟವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತೀದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ

ಶ್ರೀಕೃಂಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕಲಿಕಾಪ್ರತಿಯೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸೈಹಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೋಸ ಶ್ರೀಕೃಂಣ ನೀತಿಯು ಈವರೆಗೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜಡತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಂಣ ನೀತಿ ಮುಂದಾಗಿರುವುದು ಸಾಗುತ್ತಾಹೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಶ್ರೀಕೃಂಣ ಪರಿಷತ್ ನೀಡಿರುವ ಮಾದರಿ ಪರ್ಯಾವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಪರ್ಯಾಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸೈಹಿಯಾಗಿ ಸಂಖಾರ ಸ್ವಾರೂಪದಲ್ಲಿವೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ಶ್ರೀತಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರೌ. ಲೀಂಗರಾಜಗಾಂಧಿ  
ಕುಲಪತಿಗಳು  
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ





## ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಆಧುನಿಕತೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಎಲ್ಲವನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುಪುದನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲಾ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿವಾಯ ವೆನ್ನುವಂತಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಸರಳವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಅರಿವಿನಂತಿದೆ. ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಹೀಗೆ ಹೊಸತನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕೆಯ ಹೋತ್ತಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಯುವವರ ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವವರ ನಡುವಿನ ಅನುಸಂಧಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಹೌದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಎಚ್ಚರವೂ ಅಶ್ವಗತ್ಯ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಹೀಗೆ ಸದಾ ತನ್ನನ್ನು ಸವಾಲಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರ್ಯಾವರ್ಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೊಂದು ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ನಮ್ಮತನ ಎಂದುಕೊಂಡ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಬಂಧುಗಳು ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದಲೂ ಅಶ್ವಂತ ಉತ್ಸಾಹ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಬಧ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಫಲಿತವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪರ್ಯಾಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕ್ಷೇಸೇರುವಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪರ್ಯಾಗಳ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಅತ್ಯೇಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅತ್ಯೇಯರಾದ ಡಾ. ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ ನವರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನನಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡಿದ  
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸನ್ಯಾಸ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಮೈ.  
ಲಿಂಗರಾಜ ಗಾಂಧಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ  
ನಮ್ಮಾಂದಿಗಿದ್ದ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಮೈ. ರಮೇಶ್. ಬಿ ಮಾನ್ಯ ಕುಲ ಸಚಿವರು  
ಪರಿಕ್ಷಾಂಗ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯತ ಶ್ರೀಧರ್ ಸಿ.ಎಸ್  
ಮಾನ್ಯ ಕುಲ ಸಚಿವರು ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ ಜಿ. ನಾಯಕ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು



ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ  
ಚತುರ್ಥ ಸೇಮಿಸ್ಟ್ರೋ ಬಿ.ಎ.

ಏಚ್‌ಎಕ್ಸಿಫ್ ಕನ್ನಡ ಪರ್ಯಾಯ  
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌರಭ : ಎ-7  
ಪತ್ರಿಕೆ : ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-1 : ಸಂಶೋಧನೆ 01-15

- \* ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಂಶರೊ ಸಂಬಂಧ

ಅಧ್ಯಾಯ-2 : ಸಂಶೋಧನಾ ಹಂತಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ 16-50

- \* ಆಕರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಆಕರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಆಕರಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ.
- \* ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು, ನಮೂನೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ-3: ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು 51-70

- \* ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದರೆನು? ಅರ್ಥ ಸ್ವರೂಪ, ಉದ್ದೇಶ, ಮೂಲತತ್ವಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು
- \* ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ರೂಪನಿಷ್ಠ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತೀಯ, ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ರಾಜನಿಕ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸ್ತೀರಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ,

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ 71-72

## ಅಧ್ಯಾಯ. 01

### ಸಂಶೋಧನೆ

**ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯ  
ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧ,**

#### **ಸಂಶೋಧನೆ:**

ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಯರ ಆಗಮನ, ಮುಸಲ್ಲಾನರ ದಾಳಿ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲರ ಪ್ರವೇಶಗಳು ಚರಿತ್ರಾರ್ಥ ಘಟನೆಗಳನಿಸಿವೆ. ಇವರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನವಿಧಾನ, ಆಲೋಚನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಸಲ್ಲಾನರಿಗಿಂತ ಕೈಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಯರ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಂಗ್ಲರ ಪ್ರವೇಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವಪೂರ್ವಿಕಾರಿ ವಾದುವು. ಆಂಗ್ಲರು ಈ ಯಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡ್ಯಮವನ್ನಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿದರು. ಈ ಯಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ. ಇದರ ಶೋಧದಿಂದಾಗಿ ಅಕ್ಷರಜಗತಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕ್ರಾಂತಿ ತಲೆದೋರಿತು. ಆಗ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನವಾಹಿನಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಮಾಡ್ಯಮವನ್ನು ತೋರೆದು, ಯಂತ್ರಪ್ರತಿಯ ಮಾಡ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ವೇಗ ವಿಸ್ತಾರಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳು ಹೊಸ ರೂಪ ಪಡೆದವು. ಪ್ರಶ್ನಿಮದ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ, “ಸಂಶೋಧನೆ”.

19ನೇಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಈ ಶಾಖೆಯ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದಾಗಿದೆ, “ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರ”. ಇದು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಮುಂದುವರಿಕೆಗಳ ತತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ.

#### **ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅರ್ಥ:**

“ಸಂಶೋಧನೆ” ಎಂಬುದರ ಮೂಲಸಂವಾದಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ Research ಎಂಬ ಪದ ಆದ Re ಎಂಬ ಮೂರ್ಚಪ್ರತ್ಯಯ ಮತ್ತು Search ಎಂಬ

ప్రకృతిగళ సంయుక్త రూపవాగిదే. Re ఎంబుదక్కే అనేక అధికారిద్దరూ ప్రస్తుతదల్లి జేన్నాగి, సరియాగి ఎంబ అధికారిలు ముఖ్యవాదవు. ఆమేలిన Search ఎంబుదక్కే “ముడుకు” ఎందు అధిక. ఆదుదరింద Research ఎంబుదు జేన్నాగి ముడుకు, సరియాగి ముడుకు ఎంబ అధికవన్ను ప్రతినిధిస్తుటదే. ఇదక్కే నావు ఒళసుత్తలిరువ పయానయ పద “సంశోధనే”.

సంశోధనే ఎంబుదక్కే మూల, సంస్కృతద శుద్ధ మాడు) ఎంబ ధాతు. ఇదరింద శోధ (శుద్ధ మాడిదుదు), శోధన (శుద్ధ మాడువుదు) రూపగఱ సిద్ధవాగుత్తవే. శోధన ఎంబుదక్కే సం (జేన్నాగి, సరియాగి ఎంబ మావ్రప్రత్యేయ సేరి, సంశోధన (జేన్నాగి శుద్ధ మాడువుదు, సరియాగి శుద్ధ మాడువుదు) ఎంబ పద సిద్ధవాగిదే. ఇదు కన్నడక్కే బరువాగ సంశోధనే ఎంబ సమసంస్కృతరూప తాళుత్తదే. ఈవరీగిన వివేచనేయన్న హిగే రేబిసబముదు:

శుద్ధ (ధాతు) = శుద్ధ మాడు.

శోధ = శుద్ధ మాడిదుదు.

శోధన = శుద్ధ మాడువుదు.

సంశోధన = జేన్నాగి శుద్ధ మాడువుదు, సరియాగి శుద్ధ మాడువుదు.

సంశోధనే సంశోధన ఎంబుదర సమసంస్కృతరూప.

ఇల్లియ Research మత్తు సంశోధన పదగళ ఆదిప్రత్యేయగణాద విజ, సం ఎంబిపు శ్రీయేయ గాఢతేయన్న, నిదిష్టప్రతేయన్న సొజిసుతీరువుదు మహత్తద అంతవాగిదే. ఈ ప్రత్యేయగణన్న బిట్టరే లుళియువ సంస్కృతద ‘శోధన’ ఎంబుదక్కే శుద్ధ మాడువుదు ఎంబ అధిక, ఇంగ్లీషిన Search ఎంబుదక్కే ‘ముడుకు’ ఎంబ అధికారిద్దరూ ఇప్పగట అంతిమ లిద్దేత ఒందే ఆగిరువుదరింద Re+ Search ఎంబుదక్కే సం+శోధన ఎంబుదన్న సంఘాది పదవెందు ఇట్టుకొండుదు యోగ్యవాగిదే.

బిట్టినల్లి, ‘శుద్ధికరిసు’ ఎంబ వాచ్యాధిదల్లి, ‘ముడుకు’ ఎంబ వితేషాధిదల్లి “సంశోధనే” ఎంబ పద మొదలినిందలూ నమ్మల్లి బళకెయల్లిద్దితు. ఆదరే ఇంగ్లీషరిందాగి ఒందు శైకణిక శిస్తన్న

ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪದವಾಗಿ ಅದು ಬೇಕೆಂದುನಿಂತಿತು.

### ಉದ್ದೇಶ-ಸ್ವರೂಪ-ವಾಯಾಃ್ತಿ :

ಮನಸ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಣ ಜಗತ್ತು ರಹಸ್ಯಮಯವೆನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳು, ಅವುಗಳ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳು, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಶುದ್ಧಭೇದಗಳು, ಕಾಲಮಾನಗಳು, ಹಗಲಿರುಳು, ಜೀವರಾಶಿ ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ಅವನ ಸಂಶೋಧನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಡಕುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಆದವು? ಯಾವಾಗ ಆದವು? ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನವನು ಜಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂಬೆರಡರ ಬಲದಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜಿಂತನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವೆಂಬಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತು-ಗೀತೆ-ಪುರಾಣ-ಧರ್ಮಶಾಸ-ಮಹಾಕಾವ್ಯ-ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬಂದಿವೆ. ಗಣಿತೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಆಯುರ್ವೇದ ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಮೂರ್ವಿಕರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು. ಭಾಷ್ಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಾ-ವ್ಯಾಕರಣ-ಭಂದೊಲಂಕಾರ-ರಸ ಭಾವಾದಿ ವಿಚಾರಗಳು ಕೂಡ ಸಂಶೋಧನ ಫಲವೆಂಬಂತೆ ಇಂದಿನ ಜಿಜಾಸುಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ-ರಾಜನೀತಿ-ಸರ್ವಾಜನೀತಿ-ಅಧ್ಯಕ್ಷಿನೀತಿ-ಪುರಷಾಧ್ಯ ವಿವೇಚನೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆವಿಷ್ಯಾರಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ-ಮನನ ಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲ ಇವುಗಳ ಕುರಿತ ನೂತನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತು ದೊರೆಯುವುದು.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗದ ಶೋಧ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ನಾಲ್ಕು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ: 1. ತಥ್ಯಾನುಸಂಧಾನ (Discovery of facts) 2. ತಥ್ಯಾನುಭಾಬಂ (New interpretation of facts) 3. ಜಾನ್ಯಕ್ಕೆತ್ವದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವುದು. 4. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೈಲಿ. ಇವುಗಳಿಗೆ 1. ದೊರೆತ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದು 2. ಆಲೋಚನಾತ್ಮಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು; ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆರು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸಂಕಲಿಸಬಹುದು.

1. ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ಹಳೆ ವಿಷಯಗಳ ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ.

2. జ్ఞానద అభివృద్ధి – జ్ఞానద దిగంతవన్న విస్తరిసువుదు.
3. ప్రగతియ సాధనే – టి.ఎ, రేడియో, విమాన
4. సుత్తలిన పరిసరమొందిగే నికట సంపర్క – అంజీ, పత్రికే, ర్యులు, జెలిఫోనో.
5. వ్యేజ్యానిక క్రమద మూలక అధ్యమణి ప్రత్యే మత్తు సమస్యగలిగే పరిహార కండుకొళ్ళువుదు.
6. సత్యద అన్నేషణి; సత్యద సాక్షిత్వార.

ఇవన్నే డా. శామానంద కిశోర్ అవరు ఈ రీతి హేళిద్దారే: “By Research one extends the horizon of knowledge. In research a new finding, a new discovery or a new interpretation is essential” డా. ఎం. చిదానందమూత్రి అవరు హేళివ హాగే “సంశోధనేయిన్నపుదు జ్ఞానద దిగంతవన్న విస్తరిసువ కాయి” జ్ఞానద హోసహోస ఆయామగళన్న తెరీదు తోరువ శ్రీయి. ఒట్టినల్లి (వ్యేజ్యానిక) సంశోధనేయ సత్య, స్థిరత హాగూ అత్యుత్తమతెగలిగే హచ్చిన నిషేయన్న బయసుత్తదే.

### స్పృహప :

సంశోధనేయల్లి మేల్చోటక్క తోరించువ విధానగళు నాల్సు:

1. లిఖిత దాఖిలీగళ ఐతిహాసిక వివేచనే (Documentary and Historical Approach).
2. ప్రయోగాత్మక విధాన (Experimental Approach)
3. వివరశాత్మక వివేచనే (Descriptive Approach)
4. క్షేత్రకాయి విధాన (Field Study or Case Study Approach)

### ఇదన్న కేలవరు

1. వణినాత్మక సంశోధనే (Descriptive Research)
2. పరీక్షణాధ్య సంశోధనే (Diagnostic Research),
3. విషయగళ వ్యేజ్యానిక రీతియ వగిచరణ మత్తు విశ్లేషణ
4. సమగ్రవాగి పరిశోధిసువ సంశోధనే (Exploratory Research)
5. ప్రయోగత్తక సంశోధనే(Experimental Research)  
ఎందూ విభజిసువుదంటు.

ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ವಿಧಾನಗಳು ಅನುಸರಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೊದಲ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ, ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅಧ್ಯಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವರು:

1. ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ (Experimental)
2. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ (Analytical).

**1. ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Experimental Approach):** ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನವರು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗದ ರೀತಿ, ವಿಧಾನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಘಲಿತಾಂಶ ಇವುಗಳ ಸ್ವಷ್ಟ ಜಿತ್ತಣ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಇಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.

**2. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Analytical Approach):** ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೇತಕ್ಕೆ ಏಂಸಲಾದುದು. ಸಾಮಗ್ರಿ ದೂರತಂತೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಿಲಿರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಂಟಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಭಾಸದಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ರೀತಿ,

**ಸಂಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:**

ಇನ್‌ವೆನೋಶನ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿ, ರೀಸರ್ಚ್ – ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥದ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು ಒಳಪ್ರತಿಲಿಪಿಯೇ ಹೇಳಿ. ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು ಒಳಪ್ರತಿಲಿಪಿಯೇ ಗೋಚರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್‌ವೆನೋಶನ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿ ಮತ್ತು ರೀಸರ್ಚ್ ಪದಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು. ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ - ವ್ಯಾಪ್ತಿಸಾಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಖಾರಿಸಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕಿಯಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಬಹುದು.

Discovery ఎంబ నామపద Discover ఎంబ తృయాపదదింద బందుదాగిదే. ఇల్లి Dis ఎంబుదు నిషేధాధ్యక ప్రత్యేయ, Cover ఎందరే ఆవరణ. హీగాగి ఆభిరంజిం ఎంబుదక్కే ఆవరిసిరువ తేరే (Cover)యన్న సరిసు, సత్యవన్న అనావరణ (Uncover)గొళిసు ఎందూ, discovery ఎంబుదక్కే ఆవరిసిరువ తేరేయన్న సరిసువుదు, సత్యవన్న అనావరణగొళిసువుదు ఎందూ అధ్య. ఇదు ఇన్నో కణ్ణరేయల్లి ఉళదిరువుదన్న ముడుకువుదాగిదే. ఉదా: అమేరికియ శోధ, హల్డూడి శాసనద శోధ, హల్డీడి శాసనద ‘ప్రేమాలయసుతన’ శబ్దద అధ్యశోధ మత్త సభ్యింగదరో పదద రూపశోధ ఇత్తాది. ఇదు విజ్ఞానేతర క్షేత్రదల్లి (సమాజ, సంస్కృతి, కలె, సాహిత్య) నడేయువ తృయియాగిదే.

Invention ఎంబ నామపద Invent ఎంబ ధాతువినింద నిష్పన్నవాదుదాగిదే. ఇల్లి Invent ఎంబుదక్కే స్ఫ్రైసు, నిమిసు ఎందూ Invention ఎంబుదక్కే స్ఫ్రైసువుదు, నిమిసువుదు ఎందూ అధ్య. ఒట్టినల్లి Invention ఎంబుదక్కే హోస స్ఫ్రై అధవా హోస నిమితి ఎందు అధ్య. ఎడిసనోన ఏద్వో శోధ, ర్యో సహోదరర విమానశోధ ముంతాదవు Invention గళాగివే. ఇదు విజ్ఞానశ్చేత్రదల్లి నడేయువ తృయియాగిదే.

ఈవరేగిన వివేచనెయింద ముడుకువికియ ఎరడు తేరనాగిదే ఎందు స్పష్టవాగుత్తదే. ఒందు: ఇన్నో కణ్ణరేయాగిరువ హళయదన్న ముడుకువుదు, ఖంతాలక్కే సంబంధిసిదుదు, ఇదు డిస్కోవరి. ఇన్నోర్లందు: ఈవరేగి ఇల్లద హోసదన్న ముడుకువుదు, భవిష్యతోకాలక్కే సంబంధిసిదుదు, ఇదు ఇనోవేనోలనో, ఇంగ్లిష్ భాషెయల్లి ఈ పదగఱ హీగే నిదిష్ట అధదల్లి బళకేయాగుత్తివే. నావు మాత్ర ఈ ఎరడన్నో ‘సంశోధనే’ ఎంబ ఒందే పదదింద కేరెయువుదరింద విషయ అస్పష్టవాగియే ఉళయుత్తదే. ఇన్న మేలాదరూ హళయదన్న ముడుకువ డిస్కోవరిగే ‘అన్నేషణ’వెంబ, హోసదన్న ముడుకువ ఇనోవేనోలనోక్కే ‘అవిష్కరణ’వెంబ పదగఱన్న కట్టనిటాగి బళసబేకాగిదే.

మేలే హేలిద డిస్కోవరి ప్రకారద హిందెయూ రీసబోస ఇరుత్తదే. ఇనోవేనోలనో ప్రకారద హిందెయూ రీసబోస ఇరుత్తదే. ఆదుద రింద డిస్కోవరి, ఇనోవేనోలనోగళంతే రీసబోస ఎంబుదు ఒందు

ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಕಾರವಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಡೆಯುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬರಿಯ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುವ ಶೋಧಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ‘ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ’ಯಿಂದೂ, ಇನ್‌ವೆನೋಶನ್ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುವ ಶೋಧಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ‘ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ’ ಎಂದೂ, ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ “ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧಕೆ” ‘ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧಕೆ’ರಿಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಂಸನಾದವನು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಂಸನಾದವನು ಇಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ ಗತಕಾಲದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಇವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧಕ ತುಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕಾಯ (Science faculty) ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಚೀನರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದ, ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಜಾತವಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯದ ಶೋಧಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಗೌಣವಾಗಿಯಾದರೂ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಾಫಾನವಿದೆಯಿಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ವೆಂಬಂತೆ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಲೆ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಶೋಧಿಸಿದ ಚಂಪೂ-ಮಹಾಭಂದಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳು, ಕಲಾವಿದರು ಶೋಧಿಸಿದ ವಿನೂತನ ರಾಗಶೈಲಿ-ಚಿತ್ರಶೈಲಿಗಳು ಕಲಾ ನಿಕಾಯ (Arts faculty)ದ ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶರೀರ ಶೋಧಿಸಿದ ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಹ, ಮಾಕ್ಸ್‌ನ ಆಧಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕಾಯ (Social Science faculty)ದ ಆವಿಷ್ಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಲಗತ್ತಿಸಿದಂತೆ ಇವು ಮೂರಣ ಇಲ್ಲವೆ ಅಮೂರಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರೆ, ಇವೂ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಎನಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗುರುತ್ವಾಕಷ್ಟಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಕಂಡು

హిందిదుదక్కు, ఈ మోదలు ఇదు మరీయాగిద్ద అజంతా గుహగళన్న విద్యాంస కండుహిందుదక్కు వ్యత్యాసవిదే. ఒందు న్యేసికికవాగి ఇద్దుదు, ఇన్నొందు మానవ నిమిత్తియాగిద్దుదు. హిగిద్దూ ఇల్లి కండు హిందిద ఇవేరడూ అన్నేషణేగళే (Discovery) ఆగివే.

ఒట్టినల్లి ఈ ఎరడూ క్షేత్ర (అన్నేషణాత్మక సంశోధనే, ఆవిష్కరణాత్మక సంశోధనే)గళల్లి క్రుమవాగి హళీయదన్న మత్తు హోసదన్న శోధిసువుదు, శోధిసిదుదన్న పరిష్కరిసువుదు, ఆ మూలక జ్ఞానదిగంతగళన్న క్రుమవాగి విస్తార మాడుత్త హోగువుదు ఉద్దక్కు నడేదిరుత్తదే.

అన్నేషణాత్మక సంశోధనే ఎంబుదు కళేదు హోగిరువ ఇల్లవే వ్యక్తస్త స్థితియల్లి ఉళిదుకొండిరువ వస్తు అభవా ఫటనేగళ రూపాత్మక (Fact) అభవా ఇన్నూ ముందువరిదు అదర గుణాత్మక (Truth) స్టూపవన్న కండు హిందియవుదాగిదే. రూపసత్కవన్న సరియాగి శోధిసిదరే మాత్ర గుణసత్కద శోధ సరియాగి జరుగుత్తదే ఎంబుదన్న మరీయబారదు. సంశోధకన శక్తి సంస్కరగళిగే తక్షంత అదు భిన్నవాగుత్త హోగబముదు. ఆదుదరింద రూపాత్మక సంశోధనేగ కొనెయింటు, గుణాత్మక సంశోధనేగ కొనెయిల్లవెందు హేళబముదు.

ఎరడనేయదాగి, అన్నేషణాత్మక సంశోధనే ఎరదు హంతగళల్లి మాణితయన్న పడేయుత్తవే. ఒందు: ఆకరశోధన, ఇన్నొందు: శోధిత ఆకరగళ సహాయదింద మార్పేసువ అన్నేషణాత్మక సంశోధనే. ఈ ఎరడూ క్రింగలిగాగి నావు ‘సంశోధనే’ ఎంబ ఒందే పదవన్న బళసువ తప్ప మాడుత్తలిద్దేవే. అందరే, వడ్డారాధనేయ హస్తప్రతి హదుకిదుదన్నా, వడ్డారాధనేయన్న కురితు మాడిద ఆళవాద అధ్యయనవన్నా, ‘సంశోధనే’ ఎంబ ఒందే హసరినింద కరేయుత్తలిద్దేవే. సామాన్యవాగి సహాయక సంశోధకరు (Research Assistants) శాసన, హస్తప్రతి ఇత్యాదిగళన్న హదుకిద మాత్రకే అదన్న ‘అన్నేషణాత్మక సంశోధనే’ ఎన్నలు బరువుదిల్ల. ఏకేందరే, అల్లి సంశోధనేయ (రీసబోస్) ప్రక్రియ జరుగిరువుదిల్ల. ఆకస్మిక శోధనద (Search) అంత మాత్ర ఇరుత్తదే. ఆదుదరింద ఇంధ హదుకువికేయన్న శోధన ఇల్లవే ఆకరశోధనవెందూ, హిగే హదుకువచరన్న శోధక ఇల్లవే ఆకరశోధకరెందూ, ఈ శోధిత ఆకరవన్నవలంబిసి ముందువరి

ಸುವ ಶೋಧವನ್ನು ಸಂಶೋಧನವೆಂದೂ, ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವವರನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರೆಂದೂ ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಇತಿಹಾಸ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂಭರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯಶೋಧ (Orientalology), ಮರಾತ್ಮಕಶೋಧ (Archaeology) ಎಂಬ ಎರಡು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. 18ನೇಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಮರು ಮೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ (East) ಏಶಿಯಾ ಖಂಡವನ್ನು ಕುರಿತ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ‘Oriental Research’ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ಒಳಸುತ್ತ ಬಂದ ಪದ “ಪ್ರಾಚ್ಯಶೋಧ”. ಆದರೆ ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ಮೂರ್ವಕಾಲೀನ (Ancient) ಅರ್ಥದ ಪ್ರಾಚ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯಶೋಧಗಳನ್ನು ಸ್ಪಳ್ಪ ಹೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಳಸುತ್ತಲ್ಪಿಡ್ದೇವೆ.

ಇಂಥದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪದ ಮರಾತ್ಮಕ ಶೋಧ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರಾ+ತ್ಮಕ ಎಂದೇ ಬಿಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮರಾ ಎಂದರೆ ಪಾಚೀನ, ತ್ಮಕ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇದನ್ನು ಮರಾತ್+ತ್ಮ ಎಂದೇ ಓಂಕಿಸಿರಬೇಕು. ಮರಾತ ಎಂದರೆ ಮರಾತನ; ತ್ಮ ಎಂದರೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗುರು+ತ್ಮ, ಶಿವ+ತ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಮರಾತ್ಮಕ ಶೋಧವನ್ನುವುದು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲಕ್ಕೆ (ಪ್ರಾಕ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ = ಬರವಣಿಗೆ ಮೂರ್ವಕಾಲೀನ, = ಚಾರಿತ್ರಿಕ = ಬರವಣಿಗೆಕಾಲೀನ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನವಕೃತ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೆನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾನವಕೃತವಾದುದನ್ನು ಅವಶೇಷ (Relic), ಕಟ್ಟಡ (Monument) ಎಂದು ವರ್ಗಿಕರಿಸಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಜೊಂಡುದನ್ನು Archaeology oat sootwend Archaeo (Archaia-ancient things)ಅಂದರೆ ಮರಾತ್ಮಕology (Logos)ಎಂದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಹೀಗಾಗಿ Archaeology ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮರಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಪದವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಒಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಮರಾತ್ಮಶೋಧವೆಂಬುದು ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಶೋಧ ಎಂಬ ಅರ್ಥಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಭೂಶೋಧಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಂದು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾನಪದ (Folklore) ಅಧ್ಯಯನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚ

జెలూవణేయల్లిదే. జానపదక్షే ఎరదు లక్షోగళివే. ఒందు: గ్రామీణాత్మ ఇన్నోందు: సంప్రదాయత్తు ఇల్లి సంప్రదాయత్తువేన్నువుదు నిన్నేగే సంబంధిసిదుదాగిదే. నిజ అధ్యాదల్లి మరాతత్తులాస్తవు నిన్నేగే సంబంధిసిద ఈ గ్రామీణ సంప్రదాయవన్నూ ఒళగొందు, తిష్ఠ సంప్రదాయవన్నూ అభ్యసిసువుదరింద జానపదశాస్త్ర (Folklore-istics) క్షీంత ఇదు విస్తారవాద అధ్యావ నొళగొండిదే ఎందు హేళబముదు. మరాతత్తులాస్తజ్ఞరాద ప్లీటరు శాసన, హస్తప్రతి, వాస్తు, విగ్రహగళొందిగే లావణీగళన్ను సంగ్రహిసిదుదు, కిటిలోరు భందోంబుధి, తప్పమణిదప్రణాగళ పరిష్కరణ, శాసనగళ శోధన, Old Canarese Literature మోదలద సంతోధనా బరవణిగేగళొందిగే Coorga Superstitions, ‘Seven Lingayat Legends, Bitteru and Barika’ ఎంబంథ జానపదీయ లేఖన బరేదుదు, ధారవాడద కన్నడ సంతోధనసంస్థ హస్తప్రతి, శాసనగళ సంగ్రహ మత్తు ప్రకటనే, భూతోధనిగళొందిగే జనపదగిఱతేగళన్ను సంగ్రహిసి ప్రకటిసిదుదు ఇల్లి గమనిసబేకాద అంతవెనిసిదే. మరాతత్తుద తేక్కియల్లి జానపదవూ సేరువుదెందు ఇవరు తిళిదిద్దరెందూ ఇదు న్యాయసమృతవెందూ హేళబేకాగుత్తదే. ఆదుదరింద శిష్టపదవే ఇరలి, జానపదవే ఇరలి, ప్రాజీనతెగె సంబంధపట్ట యావుదే రీతియ జ్ఞాన మత్తు అదర అధ్యయన ‘మరాతత్తు’ వలయక్కే సంబంధిసిదుదెంబ పరికల్పనేయన్న రూఢిసువదూ, తన్నూలక ఇందు భూతోధక్కే మాత్ర సిమితవాగిరువ అదర అధ్యక్షే విస్తారతెయన్న ఒదగిసువుదూ ఈ కాలద బముముఖ్య ఆవశ్యకతెయాగిదే.

### సంతోధనే-విమత్తయ అంతర్ సంబంధగళ :

సాహిత్య అధ్యయనగళల్లి తోడగిరువ అనేకరు మత్తేమత్తే కేళువ ప్రత్యేయిందరే, సంతోధనే మత్తు సాహిత్య విమత్తయ బేరెంహో ఒందెయో ఎందు, ఇదోందు సందిగ్గ ప్రత్యే. ఈ ప్రత్యేయ బేరుగళు, సాహిత్య విమత్తయ మత్తు సాహిత్య సంతోధనేగళన్ను లాగాయ్యినింద బేరబేరెయాగి పరిగణిసిద ధోరణేయల్లివే. ఈ ధోరణేయ బీజగళన్ను కన్నడ సంతోధనేయ మోదల ఘట్టదల్లియే బిత్తులాగిద్దు, అవుగళ ఘసలు ఈగలూ ముందువరెదివే. కన్నడదల్లి ‘సంతోధనే’ ఎంబ పరికల్పనేయు

‘ಅಧ್ಯಯನ’ ‘ವಿಮರ್ಶೆ’ ಎಂಬ ಪರಿಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಜನಪಿಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಸ್ವಾಪ್ತ ಗತಕಾಲವನ್ನು ಮನಾರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾಪ್ತಗೊಳಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂಬ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಈಗಾಗ ಸ್ವಾಪ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಶ್ಚಿಸಿದ ಆರಂಧಪಟ್ಟದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪ, 1960ರ ದಶಕಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ್ಯಪಕರಾಗಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ಬೆದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಕಲಬುಗ್ರಿ, ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸೀ, ಮುಂತಾದವರ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಇವರ ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹೆಸರುಗಳೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಪ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಸ್ವಾಪ್ತಸ್ಕರೆ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ‘ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನಿಂಬಹುದಾದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ, ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು; ಇವರಿಗೆ ಚದುರಿರುವ ಆಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲದ ಮರುಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಂತು, ಶಾಸನವನ್ನೊಂದು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನೊಂದು, ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪವನ್ನೊಂದು, ಸಮಾಧಿಯನ್ನೊಂದು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು; ಕವಿಯ ಉಂಟಾಗಿ ಹುಡುಕಿ ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಪದ್ಯದ ಅಧವಾ ಶಾಸನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದದ ಅರ್ಥ ನಿರ್ವಚನ ಮಾಡುವುದು; ಸ್ಥಳನಾಮಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವುದು— ಈ ದಿಸೆಯ ಯತ್ನಗಳು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂದರೆ— ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕರು ಯಾರು, ಪಂಪನ ಹೆಸರಿನ ಉಲ್ಲೇಖಿವಿರುವ ಧರ್ಮಮುರ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಯ ದೇವನೂರು ಯಾವುದು, ಹರಿಹರನ ಸಮಾಧಿ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಅವನ ರಗಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು, ಚನ್ನಬಿಸವಣ್ಣನ ಹುಟ್ಟಿ ಹೇಗಾಯಿತು, ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಂಶ ಹೇಗಾಯಿತು, ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಒಬ್ಬರೋ ಬೇರೆಯವರೋ— ಮುಂತಾದವು. ಇವು ಕವಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಕಾಲ, ಕುಲ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಉರು ಇತ್ಯಾದಿ ‘ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂಬುದು ಸ್ವಂತಂ ಸ್ವಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಕೃತಿಗಳು ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವದವೇ ಹೊರತು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದವಲ್ಲ. ಈ ಮಾದರಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಕವಿಗಳ ಅಧವಾ ಅವರ ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ-

క్షే పూర్కవాగిత్తు. సాహిత్యవన్ను ఆకర్షణించడానికి బళసికొండరూ అదర విమర్శ మత్తు మౌల్యమాపన ఇదక్కే ముఖ్యవాగిరలిల్ల. ఈ మాదరియ విధానికి సాహిత్య కృతియ రాజనిక విల్సేషన్ మాదువ శక్తియిద్దరూ, అదరోళగింద తాళ్క చౌకట్టుగళన్న నిమిసువుదు తుతిన సంగతియాగిరలిల్ల. బదలిగ కావ్యదల్లి బదువ వితిష్ట పదగళ నిష్టతియ మత్తు వితిష్ట ఆజరణగళ మూలశోధ ముఖ్యవాయితు. కలబుగింయవర ‘కేసగడిత’ హగూ చిదానందమూతియవర ‘భగవతియేలు’ కురిత లేఖనగళన్న ఇల్లి ఉల్లేఖిసబముదు. ఈ మాదరిగ వచనగళల్లి ‘బెల్లక్క జదురస ఉంటల్లద సిహిగ ఉంచే?’ ఎంబ సాలు, ఈ రూపకవన్న శరణారు యావధక్కాగి తందిద్దారేన్నువ హదుకాటక్కే ప్రేరిసువుదిల్ల; బదలిగ జదురస (జతురశ) ఎంబ శబ్దద నిష్టతి మత్తు అధిక హదుకాటక్కే అదు ప్రజోదిసుత్తదే. సాహిత్యద సూక్ష్మ విల్సేషన్యిల్ల పరిణతరాగిద్ద తీనంత్రీయవరు అక్షన వచనగళన్న ఇంట్టుకొండు బరెదిరువ లేఖన ‘మహదేవియక్షన కేలవ వచనగళు’ 1947) కూడ ఇదక్కే హోరతాగిల్ల. ఈ మాదరియల్లి కావ్యవ సాంస్కృతిక జరితేయ నిమాణక్కాగి బళకేయాగుత్తదే. కావ్యద జతేగి శాసనవే మోదలాద చారిత్రిక దాఖిలగళ సమాన ఆద్యతేయ ఆకర్షణాగుత్తవే. జరితేయ మరునిమాణాద ఈ మాదరియన్న ఇద్దుదరల్లి మురిదవరు, సాహిత్యక విల్సేషన్ మత్తు కవికాలద జచ్చె ఎరడన్నూ తోగిసికొండు హోద ‘నాడోజ పంప’ కృతియ ములోయ తిమ్మప్పయ్యనవరు. ఉల్లిదంత డి.ఎలోఎన్, చిదానందమూతి, కలబుగిం, వెంకటాజలశాస్త్రి, ఎలో.బసవరాజు ముంతాద సాహిత్యద పూర్వాపకరు పంపన మేలే మాదిరువ హళ్ళిన జచ్చెయ చారిత్రిక శోధద నేలేయదు. సాహిత్య మత్తు జరితేగళన్న అంతరోతీస్తీయ నేలేయల్లి బళసిద ఈ విద్యాంసరింద జరితేయన్న మునారజిసువ కాయివే సాహిత్య సంశోధనేయిందు బింబితవాయితు. ఈ దిక్కినల్లి హిరియ తలేమారిన విద్యాంసర అపార విధ్వత్తు హగూ శ్రమ వినియోగవాయితు. ఈ మాదరియు కెన్సడ-కనాంటక-కన్నడిగర సాంస్కృతిక జరితేయ సంశోధనేగే అపూవ కోడుగే కోటితు. ఇదన్న ఆదరదింద స్వర్షిసబేశిదే.

ఆదరే ఇదే కాలఫట్టదల్లి ఆధునిక మూవాద పత్రగళ విల్సేషన్ వ్యాఖ్యాన మత్తు మౌల్యమాపనద యత్నగళూ నడేయుత్తిద్దవు. ఈ

మాదరిగే గతద మండుకాట అష్ట ముఖ్యవాగిరలిల్ల. బదలిగే సాహిత్యకృతి ఇట్టుకొండు అపుగళ అధ్య, భాషా, శైలి, భందస్మ, కావ్యద వస్తు, కవి పడెద ప్రేరణ, సాధిసిరువ స్థంతిక, పాత్రగళ జిత్రుల, నిదిష్ట ప్రసంగగళన్న నివహిసిరువ కవిప్రతిభగళ జచేం ముఖ్యవాగిత్తు; సాహిత్య కృతిగళ మౌల్యమాపన మాడువ మూలక సాహిత్య పరంపర కట్టిహొళ్లువ కెలసవన్న ఈ మాదరి మాడుత్తిత్తు. జిదానంద మూలిక (పంపకవి మత్త మౌల్యప్రసార) హాగూ కువెంపు (పంపనల్లి భవ్యతే) అవర లేఖనగళన్న గమనిసిదరే, ఎరడూ మాదరిగళు హిదిద హాదిగళ భిన్నతే స్పష్టవాగుత్తదే. మోదల మాదరియల్లి పంపన కావ్య మత్త అవన కాలద శాసనగళ మూలక 10నే తతమానద చారిత్రిక సంగీతిగళన్న అరియువుదు ముఖ్యవాగిదే; ఎరడనే మాదరియల్లి పంపను తన్న కావ్యగళ మూలక తరుత్తిరువ భవ్యవాద జిత్రుగళు హేగే హోస అనుభవ మత్త సంఖేదనేగే కారణవాగుత్తివే ఎంబుదు ముఖ్యవాగిదే.

సాహిత్యకృతి కేంద్రితవాద ఈ ఎరడనే మాదరియు ముందే ఆధునిక సాహిత్యకృతిగళ జచేంయన్న ఆరంభిసితు. ఎం.జి. కృష్ణమూలిక, అనంతమూలిక, జి.ఎచ్. నాయక, ఎచ్.ఎం. జన్మయ్య, సుజనా, కుత్రసేహిటి, ఆమూర, గిరిజ్ఞ గోవిందరాజ, కె.వి. నారాయణ, బరగూరు, ఎచ్.ఎస్. రాఘవేంద్ర రావ్, డి.ఆర్. నాగరాజ్, జి. రాజతేఖర, బసవరాజ కల్పన, కి.రం.నాగరాజ, వివేక ర్యా, రాజేంద్ర జేన్ని ముంతాదవరల్లి ఇదు ముందువరేయితు. ఇవరల్లి కెలవరన్న హోరతుపడిసిదరే, హచ్చినవరు ఆధునిక పొవ్ హాగూ ఆధునిక పత్రగళ జచేంయన్న ఏకశాలక్కే మాడిదవరు. కృతికేంద్రితవాద ఇవర వివరణ-విల్సేషణ-వ్యాఖ్యానగళు ‘సాహిత్య విమర్శ’ ఎనిసికొండవు.

జరితే కేంద్రితవాద హాగూ కృతియ అధ్య, ధ్వని, రస, సమకాలీన ప్రజ్ఞ ముఖ్యవాద ఈ ఎరడూ ధారెగళు సమానాంతరవాగి జలిసుత్త బందవు. ఈ ధారెగళిగే సేరిదవవరు కాలేజు-విల్సేషణాలయగళ ప్రాధ్యాపకరాగిద్దరింద అవర శిష్టరు గురుగళ మాదరిగళన్న మున్నడేసిదరు. విమర్శ మాడువవరు కూడ సంశోధనేయ కెలసవన్న బేరేందు బగెయల్లి మాడుత్తిరఖమదు; సంశోధకరేనిసికొండవరు సాహిత్య పత్రగళ విమర్శయన్న తమ్మదే ఆద రీతియల్లి మాడుత్తిరఖమదు; ఎరడూ ధారెగళు మాడుత్తిరువుదు

బేరేబేరే నేలేయ సాహిత్యక అధ్యయనవాగిద్దరూ, ఇప్పగళ నడువే అంతర్ సంబంధవిదే ఎంబుదన్న మనగాణలు ఇల్లి సాధ్యవాగలిల్ల. అధ్యయనగళు హిగే సంశోధనేవిమతీ ఎందు యాంత్రికవాగి, కృతకవాగి మత్తు అనగత్తువాగి ఒడెదుకొండవు.

ఈ విభజనేయింద సంభవిసిద ఘాయదెగింత లుక్కానే హచ్చు ప్రతిభావంత విద్యాంసరు సాహిత్యద చారిత్రిక మధుకాటకే ఒడ్డికొండు కావ్యవిమతీయల్లి తోడగికొళ్ళలిల్ల. అవరల్లి సాహిత్యక సంవేదనే (లీటరరి సేనిబులటి) బత్తి హోయితు. అవరు ఆధునిక సాహిత్యకే హచ్చు మాడియలిల్ల. అవరిగింత భిన్నవాగి కృతికేంద్రిత విమతీ మాడిద హచ్చిన విమతీకరు, చారిత్రిక సంగతిగళన్న లేక్కిసలిల్ల. ఈ ఎంగడనెగళన్న దాటువ అధవా బేసెయువ మూరనే మాదరియల్లి కెలస మాడిద విద్యాంసర సంఖ్య మోదల ఫట్టదల్లి బహళవిల్ల. కవియ జీవన జరితే మత్తు కావ్య ఏల్లోషణే ఎరడన్నా నివాహిసువ విధాన ముఖియ తిమ్మప్పయ్యనవరింద శురువాగిద్దరూ ఈ విధానదల్లి అధికమాని కొడుకొళే సంభవిసలిల్ల.

సంశోధనే మత్తు సాహిత్య విమతీగళు బేరేబేరే ఎంబ గ్రహికయిద్దరూ, అవు సంగమిసబేసింబ నిరీక్షే హలవరల్లిత్తు. ఇదు సాధ్యవాగిద్ద కన్నడ సాహిత్య సంశోధనేయ సాంస్కృతిక నేలగే హోరాళికొండాగా. కృతక విభజనేయల్లి హరియుత్సిద్ధ ధారగళు ఒందాగలు సాహిత్య అధ్యయనగళల్లి సంభవిసిద హలవు పెల్లటగళు కారణవాదవు. అవెందరే: సాహిత్య అధ్యయనగళు బహుతీశ్వియ విధానవన్న ఆనుసరిసతోడగిద్ద, ఆధునిక మత్తు ఆధునిక మూవాద పత్యగళన్న ఒట్టిగే చచ్చిసలు ఆరంభిసిద్ద, కేవల పత్యగళన్నల్లద కవియన్న రూపిసిర బముదాద చారిత్రిక సంగతిగళన్నా చచ్చిగే స్థిరిసిద్ద, శిష్ట మత్తు జనపదగా ద్వంద్మవన్న నిరాకరిసి వోలిక మత్తు లిఖిత పత్యగళిరడన్నా ఒట్టిగిట్టు చచ్చిసతోడగిద్ద. ఈ బెళవణిగగళు సంశోధనే మత్తు విమతీ హసరల్లి యాంత్రికవాగి సృష్టియాగిద్ద విభజిత లోకగళన్న ఒడెదు కూడిసువ యత్నవన్న కెలమటిగే మాడిదవు.

ఈ విభజిత ధారగళన్న కూడిసువ ఇన్నోందు యత్న తీనంతీయవరల్లి కాణబమదు. అవరు పంపనన్న కురితు ప్రకటిసిద చిక్కముస్తికే ఈ నేలయింద మహత్వదాగ్నిది. ముందే అనేకరు

ಸಂಶೋಧನೆ-ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂಬ ಕೃತಕ ವಿಭಜಿತ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗಾಡಿಸುವಂತೆ ಬರೆದರು. ಕಿರಂ ನಾಗರಾಜ ಅವರಿಗೆ ಅಡಿಗ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಂತೆಯೇ ಪಂಪ-ಹುಮಾರವ್ಯಾಸರೂ ಪ್ರಿಯ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಅವರ ‘ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಮತ್ತು ಶೈವಪ್ರತಿಭೆ’ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ‘ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು’ ಎಂಬ ಕವಿನಾಮವು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಿದರೆ, ‘ಶೈವಪ್ರತಿಭೆ’ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತೀಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವಂತಿದೆ. ನಾಗರಾಜ್, ಅಲ್ಲಮನ ವಚನ ವಿಶೇಷಣೆಗೆ ಕಾಶ್ಮೀರಶೈವಹಾಗೂ ಕನಾಂಟಿಕದ ಕಾಳಾಮುಖಿರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ; ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಗಳನ್ನು ಭಾಷಿಕ ರಚನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದರ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ - ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ದ್ವಾರಾ ವಿಭಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗದ ಮಾದರಿಯ ಬರಹವಿದು. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಗಡಿಗೆ ಅಣಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ (ಇನ್‌ಕೂಸಿವ್) ಪರಿಭಾಷೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

\* \* \*

**అధ్యాయ. 02**  
**సంశోధనా హంతగళు మత్తు క్షేత్రాంశు**

- \* ఆకరగళు, ఆకరగళ సంగ్రహ, ఆకరగళ విశ్లేషణ, ఆకరగళ వ్యాఖ్యాన వాగీ లూహాత్మక సత్కారాలు, సంశోధకన అవస్తగలు.
- \* క్షేత్ర కాంయాజరణ, వృక్షగళు, ప్రాణవలిగళు, నమూనాగలు.

**ఆకరగళు అథవా విషయ సంగ్రహణ:**

లూహనాసిద్ధాంతద పరికల్పనే (Hypothesis), సంశోధనేయ రూపరేషే మత్తు పరామర్శన సాహిత్యసూచి ఇష్టమైన మాడికోల్చువుద రింద నమగె నమ్మి సంశోధనేయ స్పష్ట కల్పన మూడువుదర జోతేగె నావు నడేయబేకాద మాగ్ఫద సుళివూ దొరెయువుదు. ఇదర నంతర నావు విషయసంగ్రహణగే తొడగబముదు. ఒందు వస్తువన్న ఆయ్యుకోండు అభ్యాసకే తొడగిద కూడలే సంశోధక దుంబియంతే నూరారు కడెగళింద తన్న విషయకే సంబంధిసిద అపార సామగ్రియన్న సంగ్రహిసబేకాగుత్తదే. ‘యారోబ్బరింద విషయవన్న హేళదే స్థిరిసి దరే కృతిజోర్వాగుత్తదే. ఆదే హత్తారు ఆకర సూచిసి విషయ సంగ్రహిసిదరే థిసిస్ ఎన్నిసికోల్చుత్తదే ఎంబ లఘునుడి పాత్సుత్యరల్లిదే. ‘హత్తు కృతిగళింద ఆకర సంగ్రహిసి హనేల్విందనేయ కృతియోందన్న రజిసువుదు థిసిస్’ ఎంబ మాతూ నమ్మల్ని రూఢియల్లిదే. ఏనే ఇద్దరూ సంశోధనేయల్ని సామగ్రి సంగ్రహణ అత్యంత మూలభాతవాద అనివారవాద మత్తు అవశ్యకవాద ఘటిక.

సాహిత్య సంశోధనేయ విషయ సంగ్రహక్షిరువ వివిధ ఆకరగళన్న డా. ఎం. ఎం. కలబుగ్ర అవరు ఒందడ ఈ రిఎం గురుతిసిద్దారే.

1. ప్రాచ్యశోధ ఆకరసామగ్రిగలు:
- అ. భాషారూపద ఆకరగళు: i. గ్రుంథస్థ ii. దావిలేగళు iii. కంఠస్థ
- ఆ. వస్తురూపద ఆకరగళు: స్థలగళు, దేవాలయగళు, వస్తుసంగ్రహాలయ మౌదలాదవు.
- ఇ. వ్యక్తి - ఆజరణ రూపద ఆకరగళు: ఒక్కలుతన, నేకారికే, భక్తి-ఇష్టగళ స్పృహాప, వైతిష్ట్యా, వ్యాప్తి, మీతి.

## 2. ದಾಖಲಿತ ಆಕರಣಾವಾಗ್ರಿ :

- ಅ. ಶಾಸನಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಪುರಾತತ್ವ ಲೇಖನಗಳು  
 ಆ. ಪತ್ರಗಳು-ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಲೇಖನಗಳು, ಪತ್ರಗಾರ ಲೇಖನಗಳು

## 3. ವಸ್ತುರೂಪದ ಆಕರಣಾವಾಗ್ರಿ:

- ಅ. ಭೂಗತ ವಸ್ತುಗಳು (ಇತಿಹಾಸ ಮೊವರ್ಕಾಲ, ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲ)  
 ಆ. ಭೂಸ್ಥಿತ ವಸ್ತುಗಳು (ಇತಿಹಾಸ ಮೊವರ್ಕಾಲ, ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲ) ಡಾ.  
     ಕಲಬುಗ್ರ ಅವರೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಈ ಆಕರಗಳನ್ನು  
 ಅ. ವಸ್ತುಸಾಮಗ್ರಿ : ಉಪಕರಣಾತ್ಮಕ ಸಾಮಗ್ರಿ (ಇತಿಹಾಸಕಾಲೀನ, ಇತಿಹಾಸ ಮೊವರ್ಕಾಲೀನ), ಕಲಾತ್ಮಕ  
 ಬ. ಭಾಷಾಸಾಮಗ್ರಿ : ಲಿಖಿತ (ಶಾಸನ, ದಾಖಲೆ), ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯ  
 ಕ. ಕ್ರಿಯಾಸಾಮಗ್ರಿ : i. ಮೌಲಿಕ-ಭಾಷೆ, ವಂದತೆ, ಏತಿಹ್ಯ, ಜನಪದಸಾಹಿತ್ಯ,  
     ದೃವಂದಿನ-ಅವರಣಾತ್ಮಕ ಘಟಿತ ಕ್ರಿಯೆ  
 ಡ. ಜಾನ್ನಸಾಮಗ್ರಿ : ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಕರಣಾತ್ಮಕ ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ.  
     ಸಂಗಮೀಶ ಸವದತ್ತಿಮುರ ಅವರು ಆಕರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ:

## 1. ಚಾಪ್ಪಾವ ಆಕರಗಳು:

1. ಗ್ರಂಥಗಳು 2. ಶಾಸನಗಳು 3. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು 4. ಕಡತಗಳು 5. ದಿನಚರಿಗಳು ಪತ್ರಗಳು 6. ನಿಷಂಟುಗಳು – ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು 7. ವಾಣಿಕಗಳು, ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ವರದಿಗಳು, ಕೈಪಿಡಿಗಳು 8. ವಿದ್ಯೆಯೋ – ಕ್ಷಾಸೆಟ್‌ಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು 9. ಮೃಹೋಫಲಂಗಳು 10. ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು 11. ಶಿಲ್ಪಗಳು 12. ಸ್ಕಾರ್ಟಗಳು 13. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು 14. ಪತ್ರಾಂಕಿತಗಳು (ಗರುಣಿಯರಗಳು) 15. ಇನ್ನಿತರ ಆಕರಗಳು (ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನ, ಟಿಪ್ಪಣಿ ವರದಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಭಾಷಣ, ನಕ್ಷೆ, ಕೋಷ್ಟಕ, ಅಂಕ-ಸಂಶೈ ಇತ್ಯಾದಿ)

## 2. ಮೌಲಿಕ ಆಕರಗಳು:

1. ಜನಪದ ಆಕರಗಳು 2. ಆಡುನುಡಿ 3. ವಿದ್ವಾಂಸ 4. ಮಾಹಿತಿದಾರ

## 3. ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳು:

1. ಬಿಡಿವಸ್ತುಗಳು 2. ಕ್ರೀಡೆಗಳು 3. ಘಟನೆಗಳು-ಆಚರಣೆಗಳು  
 ಆಕರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

I. ಮೂಲ (ಆಕರ್) ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಂತರಿಕ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ (Basic or Primary Source) ಎಂದೂ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

### ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿ :

ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಗೇ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಇವು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು ಇವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಹೇಳಿದುಹಿಡಿ, ತಿಳಿದಿರದುಹಿಡಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಸಂಶೋಧನೆ.

ಇವು ನಾವು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗುವುದುಂಟು, ಒಟ್ಟು ಕವಿಯ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಾಗ ಆ ಕವಿಯೇ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಅವನ್ನುಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳು ಮೂಲ ಆಕರ್ಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ, ಜಾನಪದವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವರಿಗೆ ಮೂಲವಕ್ಕ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿದಾರ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಟ್ಟು ವೀರನನ್ನು, ಒಂದು ಅರಸು ಮನೆತನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ, ಅಂದಿನ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾಪಿತಾಯಂತಿರುವ ಶಾಸನಗಳು, ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಡಿ-ಗುಂಡಾರಗಳು ಸರಕಾರಿ ರಿಮೋಟ್‌ಗಳು ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೆ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಯಾರೂ ಉತ್ತಿಬಿತ್ತಿರದ ಕನ್ನನೆಲದಂತಿರುವ ಮೂಲ ಆಕರ್ವನ್ನು ಎಷ್ಟೇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಎಷ್ಟೇಷ್ಟು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆಯೋ ಅವೇಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಗುರುತ್ವಾರ್ಥ, ಹೊಸತನವೂ, ಬೆಲೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ.

### ಅನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ :

ಒಟ್ಟರನ್ನು ಕುರಿತು ಇತರರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ, ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅನುಷಂಗಿಕಸಾಮಗ್ರಿ ಇದನ್ನು ಆಧಾರಸಾಮಗ್ರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿ ಬರೆದವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರು ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಆದರೂ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ, ಸಂಶೋಧಕ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಇವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗದು. ನೋಡುವುದರಿಂದ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯ ವಿವರ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

- i. ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿ,
  - ii. ಆ ಸಂಶೋಧಕ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ,
- ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನ.

i. ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕ ಮೂಲ ಆಕರ್ಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ಕೃತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಿಗೆ ಅನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್.ಕರ್ಕಿರಿ ಅವರು ‘ಕನ್ನಡ ಭಂಡೋವಿಕಾಸ’ದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನ ‘ಭಂಡೋಂಬುಧಿ’ ಮೊದಲಾದ ಮೂಲ ಆಕರ್ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಂಡೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಕರ್ಕಿರಿ ಅವರ ಮಸ್ತಕ ಅನುಷಂಗಿಕ ಆಕರ್ವೇ. ಈ ಅನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿ ಸಂಶೋಧಕ ಅವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆ ಸಾಮಗ್ರಯಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ತಾನೇ ತಾನೇ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಆ ತೇವಿಕನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಇರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲಾಹು ಅದನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಗೂಣವಾಗಿ ತಿರುಚಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ವಿರೂಪಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ‘ಅಂದಿಂಗಳೆಯ ನೀನು ಹಳೆಯ ನಾನು’ ಎಂದಿರುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಭಾಗವನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗರು ತಮ್ಮ ನಾಟಕವೇಂದರ್ಕೆ ‘ಗಳೆಯ ನಾನು ಹಳೆಯ ನೀನು’ ಎಂದು ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಾದ ‘ಗೊರವನಲ್ಲದ ಹೊಗಳೆಂ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ದೇವರಲ್ಲದ ಹೊಗಳೆಂ’ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ. ‘ಆ ವೇಶ್ಯಾವಾಟದೊಳ್ಳಿ ಧೂಜಟಿಯ ನೋಸಲಕಣ್ಣಂ ಸ್ಕರಂ ನಂದ ಹೊಯ್ಯಂ’ ಎಂಬ ಶಿವನಿಂದೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಾಣಾರಾಧ್ಯ ಕೈಬಿಟ್ಟರುವನು. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ತಪ್ಪ ನಮ್ಮುಲ್ಲಿಯ ಮುಂದುವರಿಯುವುದುಂಟು, ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಂಶೋಧಕ ಅನುಷಂಗಿಕ ಆಕರ್ದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಮೂಲ, ಆಕರ್ಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಲ್ಲಿಯ ಮೂಲಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು, ಮೂಲ ಆಕರ್ದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುದು ಎಂಬ ಭೂಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ

హాగె ఉల్లేఖ మాడిదరే అదు ప్రమాదవాగుత్తదే.

ii, ఒప్పు లేవికన వ్యాఖ్యాన, విమర్శ, తీవ్రమానిగళూ ఆనుషంగిక సామగ్రిగళే. ఇవన్ను ఒప్పువుదు బిడువుదు ఆయా సంతోధకరిగే సేరిద విషయ. ఆదరే ఒప్పుదరే ఏకే? ఒప్పుద్దరే ఏకేయిల్ల? ఎంబుదన్ను సకారణవాగి సిద్ధపెడిసబేకాగుత్తదే. ఇతరర అభిప్రాయగళన్ను మండిసువాగ, ఖండిసువాగ మోదలు అవర అభిప్రాయగళన్ను సరియాగి గృహిసబేకు.

ఈ ఆకరగళన్ను సంగ్రహిసువల్లి అలస్య, సోమారితన ఎళ్ళమూ సల్లదు. సామగ్రి కూడిహాకువాగ హేచ్జు విస్తారవాగి, హేచ్జు ప్రమాణదల్లి సంగ్రహిసిదరే తప్పేనల్ల. ముందే బేడవాదుదన్ను బిడలు బరుత్తదే. ఆదరే బేకాదుదన్ను మత్తె సంగ్రహిసువుదు సాధ్యవాగలిశ్చిల్ల.

మూల సామగ్రియన్నాగలి, ఆనుషంగిక సామగ్రియన్నాగలి అవుగళ ఆకరవన్ను అడిచిప్పణీయల్లి హేళువుదు అత్యవశ్య.

### ఆకరగళ వ్యాఖ్యానః

**ప్రామాణిక మత్తు అప్రమాణిక (ఆకర) సామగ్రి :**

ఇవన్ను డా. జిదానందమూత్రిగళు నంబలవ్, నంబలనవ్ ఆకరగళిందు కరేదిద్దారే. ఇవన్ను మూరు రిఱియల్లి విభజిసచమదు:

- విశ్వాసావ్ ఆకరగళు
- సహాయక ఆకరగళు
- తిరస్కారయోగ్య ఆకరగళు

కృతికారన నేర బరవణిగేగళు విశ్వాసావ్ ఆకరగళు, లుదా:బసవణ్ణనవర జరిత్తేయన్నరియలు ప్రామాణిక ఆకరగళు అవర వచనగళే, పంపన జరిత్తేయన్న తిలియలు ఇరువ ప్రామాణిక ఆకరగళు ఆతన కృతిగళే. ఆదరే కేలవర కృతిగళల్లి అవర జరిత్తేయ తిలాంతవూ కండుబరువుదిల్ల. అంధ సన్నివేశదల్లి అవర సమీపవతీగళు హేళువ అధవా ప్రత్యుషించిగళు నిరూపిసువ అంతగళు సహాయకై బరుత్తవే. ఆదరే ఇవు మూల ఆకరదష్టు ప్రామాణికవల్లదిద్దరూ తిరస్కారణీయవల్ల. అదరల్లి కాలద దృష్టియింద ఒందు ఘటనే అధవా సంగతిగే దూరదల్లిరువవర హేళికెంత హత్తిరదల్లిరువవర హేళికే హేచ్జు విశ్వాసావ్. లుదా.గ బసవణ్ణనవర బగెన హరివరన హేళ

ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಲಹ್ಯ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಥಾನರೂ ಭಾವುಕರೂ ಆದವರ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಡಬಲ್ಲವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣೀಕ, ಅಭಿಮಾನ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ತಿರಸ್ಕರಣೀಯವಾದವು. ಉದಾ.ಗೆ ಧರಣೀಪಂಡಿತನ ಬಿಜ್ಞಳರಾಯಚರಿತ್ರೆ, ಇದು ದಯಾಮಯಿಯಾದ, ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಬಸವಣನನ್ನು ದುಷ್ಪ, ವಂಚಕ, ಮೋಸಗಾರನೆಂದು ಜಿತ್ತಿಸಿರುವುದು ತೀರ ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಹೀಗೆ ದ್ವೇಷ ಎಂತೋ ಅಂತೆಯೇ ಅತ್ಯಭಿಮಾನವೂ ವಾಸ್ತವಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಶೋಧಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿಣಾಯಿಸುವಾಗ ಈ ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ತೋಲನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವೇರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೂಲಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಣಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು? ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾನವೀಯವಾದದನ್ನು ಮುಂದಿನವರು ಅಸಹಜವಾಗಿ ದೃವಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವೂ, ಮಾನವೀಯವೂ ಆದ ಘಟನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥವೇನಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ:

1. ಮೂಲ ಆಕರಗಳು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ
2. ಆನುಷಂಗಿಕ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ – ಕಲ್ಪನಾಪ್ರ ಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಕೆವಿ ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯಗಳ ಭಾವಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ವಾಸ್ತವದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಶಾಸನ, ಕಡತ, ರಿಮೋಷ್ಯೋ ವೋದಲಾದವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ
3. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ.
4. ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಘಟನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವವರ ಹೇಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ.
5. ಒಂದು ಘಟನೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ದ್ವೇಷ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಭಿಮಾನ ಇದ್ದವರ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ನಿರ್ವಹಿಸ್ತ ಮನೋಭಾವದವರ ಹೇಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ. ಇವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶೋಧಕನ ಪ್ರತಿಭೆ, ಹಿರಿಮೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

### ఉహాత్మక సత్యగళు:

పరికల్పనే: ప్రత్యేగళిల్లదే సంశోధనే ఇల్ల. హెచ్చు హెచ్చు ప్రత్యేగళు హొరటప్పు అల్లి సంశోధనేగే హెచ్చు అవకాశివిదేయిందు తిళియబేచు.

ఒందు విషయవన్ను సంశోధనేగే కృగీతికోళ్ళపుదు ఎందరే ఆ విషయదలీయ ప్రత్యేగళిగే ఉత్తరవన్ను కండుహిదియలు హొరచువుదు ఎందథి. ఎదురిరువ ప్రత్యేగళిగే ఉహయ మూలక స్వూలవాద ఉత్తరవన్ను కండుకోళ్లలు ప్రయత్నిసుతేవే. ఉదాహరణగే: ఒప్ప కవియన్ను అధ్యయనకే ఆయ్దుకోళ్ళతో అవను యావ ప్రదేశదవను? ఎంబ ప్రత్యే ఉధ్ఘవిసుత్తదే. యావ భాగదల్లి అవను కృతిగళు హెచ్చు దొరెయుత్తివేయో ఆ భాగదవనిరఱమదు ఎంబ స్వూల ఉత్తరవన్ను కండుకోళ్ళతేవే. ముందే ఆంతరిక, బాహ్య ఆకరగళన్ను సంగ్రహిసి అవను అదే ప్రదేశద ఎంబుదన్ను స్పష్టపడిసుతేవే. హిగే విషయద ఆయ్దుయల్లి కండుకోలండ స్వూలవాద ప్రత్యేగే ఒందు స్వూలవాద ఉత్తరవన్ను కండుకోళ్ళపుదు ఉహనాసిద్ధాంత. ఇదక్క ప్రాథమిక సిద్ధాంత, ప్రాకోకల్పనే ముంతాగి కరెయువుదుంటు. ఇంగ్లీషోనల్లి ఇదక్క 'Hypothesis' ఎన్నవరు. 'Hypo mens lessthan and thesis means a generally held View. Hypothesis is a lessthan generally held View.' 'It is an assumption or proposition whose tenebility is to be tested' ఎందూ హేళలాగిదే. Goode and Hott అవరు 'ఉహయిల్లద మాడువ అభ్యాసక్క కేంద్రజిందు ఏల్లదంతాగుత్తదే, నిజీత గొత్తుగురియిల్లద అభ్యాసమాదిదంతాగుత్తదే. ఉహ, విజితతే మత్త అస్తవ్యస్తిగళ నడువిన అంతరవన్ను స్పష్టపడిసుత్తదే. ఉహ ఇల్లద అభ్యాస నిష్టయోజక, ఉహయింద కూడిద అభ్యాస ఫలప్రద ఎందిదారే ఆద రింద ఉహ ఇల్లద సంశోధనే కత్తలల్లి వస్తువన్ను ముడుకిదంతాగుత్తదే. Werkmeister దృష్టియల్లి ఉహనాసిద్ధాంతద పరికల్పనే ఈ రీతి ఇదే: The Guesses he makes are the Hypothesis which either solve the problem or guide him in further investigation.

"ఉహ, ఏక్షణ, సామగ్రి సంగ్రహ మత్త ప్రయోగ ఇవు సంశోధనేయ తేరిన నాల్చు చక్కగళు, ప్రతిభ, కల్పన, పాండిత్య మత్త

ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅದರ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ, ವಿಶೇಷಣೆ ವಿವರಣೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಲಂಕಾರಗಳು” ಎಂದಿದ್ದರೆ ಡಾ. ದೇ. ಜವರೀಗೌಡ ಅವರು. ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು

1. ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರೂಪಣೆ

2. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಿಶೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ

3. ತೀವ್ರಾನ ಎಂದು ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಮೂರನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಪೀರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಉಪಸಂಹಾರ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ನೋಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉತ್ತರ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೀರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉಪಸಂಹಾರ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ನೋಟವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂದರೆ ಉಹನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಸತ್ಯಾಸ್ತುತ್ಯಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಇದು ಸಂಶೋಧಕನ ಅಭ್ಯಾಸ, ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ, ತಕ್ಫರಿಕ್ತಿ, ಮುಂದಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು:

1. ಆಕಸ್ಮಿಕ

2. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ.

ಆಕಸ್ಮಿಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಬಹುದು: i. ಏನನ್ನೋ ಮುದುಕುತ್ತ ಹೊರಟಾಗ ಮತ್ತಾವುದೋ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಲ್ಲಾಮರದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿಸೇನಭಟ್ಟಾರಕ ಜ್ಯೇಂಬಸದಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಸೂಚಿ ಮಾಡ ಹೊರಟಾಗ ‘ರನ್ನ ನಿಘಂಟು’ ದೊರೆತುದು ii, ಏನನ್ನೂ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಗತಿ ಹೊಳೆಯುವುದು, ವಾಸ್ತವಸಂಗತಿ ಹಿಂಗಿರಬಹುದೆ ಎನಿಸುವುದು. ಆ ಹೊಳೆವಿನ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ದೊರೆಯುವ ಅಲ್ಪಸ್ಪಳ್ಳ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಉಹನೆಯ ನಾವು ಮೂಲಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಲು ತೊಡಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ನೀರು ಕಾಯಿಸುವ ಕೆಟಲ್‌ದ ಮುಚ್ಚಳ ಉಗಿಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಡಿದುದೆ ಜೀವ್ಯ ವ್ಯಾಟ್‌ನಿಗೆ ಉಗಿ ಎಂಜೆನ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರೇರಕವಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು: i. ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಯಾವುದೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅದರ

స్టోపవేను ఎంబుదన్ను హుదుకుతె హోగువుదు. ii. కెలవు వేళే ఆ వస్తువిన ఒందు అసప్పవాద కల్పనేయో, నంబికేయో, లాహేయో నమ్మి ముందే ఇరుతదే. అదర జాడన్ను హిదిదు ఆ కల్పనేయ నైజస్టోపవన్ను, సేత్వాసత్యలేయన్న కండుకోళ్లు హోరదువుదు. ఇదరింద సంశోధనేయల్లి (1-ii, 2-ii) లాహేయ స్వాన ఏను ఎంబుదు వేద్యవాగుత్తదే.

### లక్ష్ణా:

లాహనాసిద్ధాంతవు ఈ సామగ్రిగళన్నవలంబిసి రూపుగొళ్టుత్తదే:

- i. ఆ మూవ్సద సంశోధకరు కండుహిదిద కాయిగళ మేలే
- ii. సంశోధకన అనుభవ మత్తు నిరీక్షణేయ మేలే
- iii. సంశోధకన వివేజనే, అంతజ్ఞాన మత్తు తక్సగళ మేలే
- iv. సాదృశ్యత అథవా హోలికగళ మేలే.

M.C.Guigan న ప్రకార ఒళ్లీయ లాహనాసిద్ధాంత ఈ లక్ష్ణగళన్న హోందిరుత్తదే:

1. నిదిష్ట సమస్యగే పరిహారవన్ను సూచిసువ హగిరుత్తదే.
2. తాసిక సంక్షేపతేయింద కూడిరుత్తదే (Logical Simplicity). అందర తక్సబద్ధవాగిరుత్తదే. 3. అదు ఒందు నిదిష్టవూ స్పష్టవూ ఆద ఇతిమితియన్న హోందిరుత్తదే. (It should be expressed in quantified form). 4. ఒరిగే హజ్య నోడలు అథవా పరిష్కారగే గురి పడిసలు బరువంతిరుత్తదే (must be verifiable) 5. ఖండనే మాడలు బరువంతిరుత్తదే. హిగే ఒందు విషయద బగ్గె రూపుగొండ లాహేయ స్వాభావిక అథవా సయుక్తిక (Reasonable), మూవ్సగ్రహ రహిత (Unbiased) మత్తు సత్యవన్న శోధిసువ ఏకేక దృష్టియింద రచనగొండుదాగిరుత్తదే. ఈ లాహనాసిద్ధాంతవు నమ్మి ముందిన సంశోధనేగే బీజరాపద్మాగిరుత్తదే.

### ప్రశారణలు:

1. కాయికారి లాహనాసిద్ధాంత (**Working Hypothesis**): ఇల్లి నిష్టిత ఫాటనేగళు అథవా కెలవు నిదిష్ట సంగతిగళు లాహేగే కారణవాగిరుత్తవే. ఆద్దరింద ఈ బగెయ లాహనాసిద్ధాంతవు సంశోధకనిగే నేరవాద ఉత్తరవన్న కొడుత్తదే.

**2. ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತ (Null Hypothesis):** ಇವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಆಗದು.

**3. ಬದಲಾಗುವ ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತ (Alternative Hypothesis):** ಇವು ದೊರೆಯುವ ಆಕರಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ.

### ಉಪಯೋಗಗಳು:

ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಂದು ಗೊತ್ತುಗುರಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧಕನು ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ? ಹೇಗೆ? ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು? ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಹನಾಸಿದ್ಧಾಂತವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಧನವೇನ್ನಿಸಿದೆ. ಅದು ನಾವಿಕನ ದಿಕ್ಕುಚಿಯಂತೆ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ವೇಳೆ, ಹಣ, ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಗ್ರಹದ ಅಪವ್ಯಯ ತಪ್ಪಿತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಗ್ರಿಸಂಗ್ರಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೋಗ ಹರಿಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಅಥವಾ ಆಹಾರ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಉಹಿಸಿ, ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಉಹ ಸರಿಯಾದುದು ಎಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು.

### ಒಟ್ಟಾರೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗಗಳು:

1. ಇದು ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಸಂಶೋಧನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಸಲೂ ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ.
4. ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
5. ಉಪಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
6. ಇದು ಉಹ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮಧ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೇಸೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಹನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ಅಧಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದು ಮೆರೆಯಬಹುದು. ಅನುಮಾನಗಳು ನಿರ್ಣಯಗಳ ಸೋಗು ಹಾಕಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು

ಕೇವಲ ಉಹೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಉಹೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಕುದುರೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಕ್ಕೇತ್ತೆದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅನಧರ್ಥಕಾರಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಸರಿಯೋ ತಮ್ಮೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ತೊಡಗುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಬೇಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ ಪ್ರಯೋಗದ ಪರೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಿಜಸಂಗತಿ ಹೊರಬಿಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಧಾರ ದೊರೆಯದೆ ಉಹೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೌಡ್ದರೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಉಹೆ ಇಂದಿಗೂ ತಣ್ಣಿಹಾಕಲೂ ಆಗದ, ಸ್ವೀಕರಿಸಲೂ ಆಗದ ನಿಜವಾದ ಉಹೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಪರಿಷ್ಠಾರಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಪರಿವರ್ತನಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಮೂರ್ತಿ ಶಿರಸ್ವಾರಗೊಳ್ಳಲಬಹುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾವ ನಿರ್ಧಾರವೂ ಹೊರಡಿರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾವು ಉಹೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ.

ಉಹೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಉಹೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ಲು ಎಂದು ಡಾ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರೇ ಮುಂದೆ “ಆಧಾರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿದ್ದು ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉಹೆಯಾಗಿ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಅವಕಾಶವಿದೆ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಉಹೆಯ ಮೇಲಿಂದ. ಇದು ಹೀಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಉಹೆಯಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೊರೆತ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಉಹೆಯಾಗಿ ಉಹೆ ಸತ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಉಹೆಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನೇ ಡಾ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡರು ‘ಸಂಶೋಧಕ ಭಾವವಶನಾಗಬಾರದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಕಲ್ಲನಾರಹಿತನಾಗಲಾರ. ಭೂಮಿಗೆ ಬಿಡ್ಡ ಸೇಬನ್ನು ಕಂಡ ನ್ಯಾಟನ್

ಅಸಾಧಾರಣ ಕಲ್ಪನಾತೀರ್ಥನಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ವತತ್ವ ಅವನ ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿತ್ತೇ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಹೆ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯಿಂದ ಸತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ.ಗೆ

ಜನನು ನಾಗವರ್ಮನನ್ನು ‘ಜನೇಂದ್ರಪುರಾಣ’ ಕತ್ಯಾಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಸಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಒಂದು ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಕವಿಚರಿತಕಾರರಾದಿಯಾಗಿ ಉಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅದು ‘ವರ್ಧನಮಾನ ಪುರಾಣ’ವೇ ಎಂದು ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುಗಿರ ಅವರನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಈಗ ಆ ಪುರಾಣವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಬಿ.ಎಸ್. ಸಣ್ಣಿಯ್ಯ ಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

**ಸಂಶೋಧಕನ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಅಥವಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು :**

ಸಂಶೋಧಕನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಅಥವಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಎರಡು:

- i. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಹತೆ/ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು
  - ii. ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅರ್ಹತೆ/ಲಕ್ಷಣಗಳು.
- i. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಹತೆ/ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು**

## 1. ಪ್ರತಿಭೆ :

ಕವಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೂ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಬೇಕಾದುದು ಪ್ರತಿಭೆ. ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ: ಕಾರಣಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆ, ಭಾವಯಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆ. ಕಾರಣಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಕವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರೆ, ಭಾವಯಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು.

ಭಾವಯಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆಯಳ್ಳಿ ಸಂಶೋಧಕನು ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಆವಶ್ಯಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವನು, ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವನು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವನು... ಈ ಪ್ರತಿಭೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ದೀಪ್ತವಾಗಿರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಉದ್ದೀಪನಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

## 2. ಅಭಿರುಚಿ ಅಥವಾ ಆಸಕ್ತಿ :

ಸಂಶೋಧಕನಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಗುಣ, ಅಭಿರುಚಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಇಲ್ಲದೆ

యావ కార్యవో సాధిసదు. అదూ సంశోధనేయంథ పరిత్రమద కేలస అభిరుచియింద మాత్ర సాధ్య. బహళవేందరే ఒందు కుదురేయన్న కేరెయవరేగే కొండోయ్యబముదు. ఆదరే అదక్కే ఒత్తాయమూవాక నీరన్న కుడిసువుదు యారింద సాధ్య? నీరిన తృష్ణ ఇరువ కుదురే జగిశోండాదరూ కేరెయ కచేగే ఎళేదోయ్యత్తదే. కేలవరు ఉపజీవనక్కగి యావుదే వృత్తియన్న అవలంబిసిదరూ అవరు ప్రవృత్తియింద సంశోధకరాగిరుత్తారే. అదక్కే ముఖ్య కారణ అవరిగే సంశోధనేయల్లీరువ అభిరుచి. ఉదాహరణగే ఐస్ప్రోస్ జీవన నివాహణగాగి పేచేంటో ఆఫీసినల్లి గుమాస్తనాగిద్దరూ, భౌతశాస్తేదల్లి ప్రఖ్యాతి పడేద. జగత్తే బేరగుగోండ సాపేచ్ సిద్ధాంతవెన్న కండుషిదిద. అభిరుచియింద విషయదల్లి ఆసక్తి మట్టత్తదే. ఆసక్తియింద ఆ విషయదల్లియ సమస్యగళు గోచరవాగుత్తవే. చికిత్సక బుద్ధియింద అవక్కే పరిహార కండుకొళ్ళలు, సమస్యయ మూలగళన్న శోధిసలు సాధ్యవాగుత్తదే.

### 3. సతత అభ్యాస మత్తు కలోర పరిత్రమగళు :

ఇప్పు ఎల్ల సంశోధకరల్లి ఇరబేకాద సామాన్య అహాతేగళాదరూ అవరవరు ఆయ్యుకొండ విషయద మేలే అవు హచ్చు కడిమే అవలంబితవాగిరుత్తవే. సంశోధన క్రియగే హచ్చిన విషట్టు, పాండిత్య ప్రతిభగళు కొండ కడిమేయిద్దరూ నడెయుత్తదే. ఆదరే పరిత్రమ ప్రవృత్తి మాత్ర సంశోధకనిగే బేచేబేకు. ఆద్దరింద సంశోధకనోబ్స మానసిక శ్రమజీవి. గ్రంథాలయదల్లి కులితే కేలస మాడబేకాద విషయవిధరూ సంశోధక ఆవరగే నడెదిరువ సంశోధనేయన్న తిలియలు ఎల్ల గ్రంథగళన్న కిత్తుహాకబేకాగువుదు. అవు అవనిరువల్లి దొరెయుదిద్దరే, దొరెయువల్లిగే హోగబేకాగువుదు. ఇన్న అప్రకటిత శాసన, కృతిగళన్న మాడుకువల్లి వహిసబేకాద పరిత్రమవంతూ విశేషవాదుదు. అదరల్లియూ విషయ భాషావిజ్ఞాన, శాసనశాస, జానపదగళంతహ క్షేత్రకాంయక్కే సంబంధిసిద్దరే సంశోధక ఏనేల్ల శ్రమవన్న వహిసబేకాగువుదు. ఈ రీతి ఆసక్తి తలేదు హోరణాగ అవనిగే ఉఱగోలాగువవు శ్రద్ధ, ఉత్సాహ హాగూ పరిత్రమగళు.”

#### 4. ఆలస్య అథవా సోమారితన సల్లవు :

దొరెత సామగ్రియ సరియాద మాహితియన్న అందరే అదు దొరెత స్ఫ్ట్ల, అవుగళ క్రమాంక మోదలాదువన్న బరెదుకొళ్లు సంశోధక తప్పబారదు. ఇల్లదిద్దరే ముందిన కాలదల్లి సంశోధక తుంబ తొందరెపడబేఁకాగుత్తదే. శ్రీ.కె.బి.పాతర్కు అవరు నోడిద్ద, ప్లేటరు బళసిద్ద ‘లుపసగ్రసేవలిగళ కథ’ తీణికించే వడ్డారాధనేయ హస్తప్రతి కోల్లాపుర లక్ష్మీసేనభట్టారక భండారక్కే సేరిదుదేంబుదన్న పత్తెహజ్జలు డా.లుపాధ్య అవరిగే హలవు దతకగళే బేఁకాదవు.

ముల్లూర శ్రీనివాస జోయిసరు నోడిద్ద హంపేయ మహాలింగన బాలరామన సాంగత్య, కెంచతేట్టిసుత రామకృత సిరుమనసాంగత్యద ఏకైక హస్తప్రతిగభు సంశోధకరు జాలవోడ్డి ముడుకిదరూ ఇందు సిగల్లాలవు. వజనతాస్తసారదల్లియ ఎమ్మో వజనగళిగే ఇద్ద మూల ఆకరగ్రంథ గళు ఇందు సిగుత్తిల్ల. ‘మూవర్ఱాయరనే మారువంతిసేదికుం’ ఎంబ పద్మవనోళగోండ గిరిజాకల్యాణద హస్తప్రతియన్న కవిజరితేకారరు ఎల్లి నోడిద్దరేంబుదు, ఇదల్లదే కవిజరితేయన్న బరెయలు ఇవరు బళసిద్ద హస్తప్రతిగభు ఎల్లియవు ఎంబుదు ఇన్నా సమస్యేయాగియే ఉళిదివే. ఈ ఆలస్య అథవా సోమారితనదింద కేలవోమై బెలేయుళ్ల విచారగళు, కృతిగభు కణ్ణాపు ఉళిదుకొండు బిడబముదు అథవా నాశవాగి హోగబముదు. మూడబిదరెయ హస్తప్రతిభండారవన్నెల్ల జాలాడిసి సూజి సిద్ధపదిసిద్ద శ్రీభుజబలి శాసిగళ కణ్ణాప్సి ఉళిదిద్ద నాగవమున వధమానమరాణ ఎమ్మో దీనగళ నంతర శ్రీ బి.ఎస్. సణ్ణయ్ అవరింద బెళకిగే బందుదన్న ఇల్లి నేనెయబముదు. ఆరో. నరసింహాచారో అవరు “హిందే మద్దాసో ప్రాజ్ఞకోశాలయ ముంతాద స్ఫ్ట్లగళల్లి ముస్తకగళన్న పరితీలిసిదాగ ప్రథమ సంమటక్కే బేఁకాద విషయగళన్న విస్తారవాగి గురుతు హాకిశోండు అవశ్యకతే బిద్దాగ మన: హోగి నోడబమదేంబ భావనేయింద మిక్క విషయగళన్న బహళ సంగ్రహవాగి గురుతు హాకిధ్నేను. మత్తొందావృత్తి హోగి నోడిదాగ హిందే నోడిద్ద ముస్తకగళల్లి హలవు నెన్న దురద్యష్టదింద హళుగళ బాయిగే తుత్తాగి నాశవాగి హోగిద్దవు. హిఁగే నష్టవాద ముస్తకగళ ప్రత్యంతరగళు బేరే కడె ఎమ్ము ముడుకిదరూ దొరెయదే హోదవేందు హేళిద మాతుగళింద క్షేత్రశాయిదల్లి ఇవరు తోరిద

లుదాసిఎన్తెయ కారణవాగి నమగాద నష్టవన్న ఉహిసికోళ్ళబమదు.”

సంతోధక తన్న ఎదురిగిరువ యావుదే సమస్యేయన్న ఉపేక్షిసబారదు. ‘To know a word is to know the truth’ ఎంబుదు అవన లక్ష్మీదల్లిరబేకు. విషయవ సణ్ణదే ఇరలి, దొడ్డదే ఇరలి గమనకే బందద్దన్నెల్ల సంగ్రహిసుత్త హోగబేకు. ఆగ అదు సణ్ణదు, నిరుపయుక్త ఎన్నిసబమదు, ఆదర అదే ముందే ఒందు ఉపయుక్త సంతోధనగే తోరుబెరళాగబమదు. లుదావరణగే ఆరా హస్తప్రతిభండారదల్లియ బిడిగిరి మేలిన ఒందు కంద పద్మ నాగవమన వధమానమరాణద శోధనగే ఎంథ బెలేయుళ్ళ సూజనే నీడితెంబుదన్న ఇల్లి నెనెయబమదు.

డా. హంపనాగరాజయ్, అవరు వడ్డారథనేయ కృత్ బ్రాజిష్ట్ ఎంబుదన్న గురుతిసిదుదూ హిఁగేయే. అవరు మూడబిదరేయ జ్యేసినమతదల్లి ఎరడు హోస తాడప్రతి ఇరువుదన్న గమనిసిద్దరు. అపుగళల్లి ఒందన్న తెగెదు తిరువి హాకిదాగ భిన్నపాతగళ హొరతు హోస సామగ్రి ఆదియల్లు అంత్యదల్లు కాణల్లి. మత్తొందు హస్తప్రతియన్న తెగెదు హాళియన్న తిరువుత్త హొరటాగ 19నేయ కథిగే బందాగ ఒమ్మలే అరసువ నిధి సిక్షితు. ఈ కథిగేయన్న ‘బ్రాజిష్ట్ విన ఆరాధనేయ అభిప్రాయదల్లి హేళుత్తేనే’ ఎందు ప్రారంభదల్లిదే. ‘ఈ ఒందు సాలిన మట్ట మాతు ఇదువరగే తప్పిమోగిద్ద సువణి కోండియాగిద్ద, ఇడీ వడ్డారాధనేయ ఇతిహాసద మేలే హొనలు బెళకు హాయిసువ మహత్వద మాతాగిదే’ ఎందిద్దారే.

### 5. సతత చింతనే :

విషయద బగెగిన ఇదూ సంతోధకనల్లిరబేకాద ప్రముఖ లక్ష్మివే. సంతోధక తన్న సమస్యేయ బగ్గ సదా జాగ్రత్తనాగిద్దదాదరే అవను యావుదే మస్కవన్న ఓదువాగ, యావుదే ఉఱిన హేసరన్న కేళిదాగ, ఏనెనోర్ నోడిదాగ అథవా యారదో మాతన్న ఆలిసిదాగ ఒమ్మలే బెళకన్న కండంతాగుత్తదే. లుదావరణగే పంపభారతదల్లి బరువ “ఒత్తి తరుంబి నింద రిముభూజ సమాజద బేగ్సాలం కిత్తు నభక్కిత్తదే...” ఎంబ పద్మభాగదల్లి గిడవన్న కిత్తు అదర బేరన్న ఆకాశకే తోరిదరే అదు మత్తె హత్తుపుదిల్ల ఎంబ భావనే హడుగర ఆటదింద సప్పవాదుదన్న ఇల్లి సృష్టిసబమదు. అదే రీతి

ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ‘ಚಕ್ಷೂ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಡಾ.ಟಿ.ವಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರೀ ಅವರು ಅಥವಾ ಕಂಡುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಸಂಶೋಧಕನ ಮನಸ್ಸೆನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಹತ್ತರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಲು ಖಾಲಿ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಅವನ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಗಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಆ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳು ಭರ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸೊಂದು ಸಂಶಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಕೆಂದ್ರವೂ ಹೌದು. ಹೀಗೆ ಸಂಶೋಧಕ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಸಂಶೋಧಕನ ಈ ವಿಚಕ್ಷಣೆ ಬುದ್ಧಿ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರ ಯಶಸ್ವನ್ನೂ ಕೇರ್ಮಿಯನ್ನೂ ತರಬಲ್ಲದು.

#### 6. ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಬುದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಜಿಜಾಳಕೆಯ ಮನೋಭಾವ :

ಸಂಶೋಧಕ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ಎಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ? ಏಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾಸಾಮಧ್ಯಾದ ಮೇರೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಕಬುದ್ಧಿ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮರದಿಂದ ಹಣ್ಣು ನೆಲಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಿತ್ತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ. ಪ್ರತಿಭಾ ಸಾಮಧ್ಯಾದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಯಾವುದೂ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯಂಬುದನ್ನು ಉಹಿಸಿದ. ಇದೇ ಮುಂದೆ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತು.

#### 7. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿ :

ಇದೂ ಸಂಶೋಧಕನಿಗಿರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕ ಅರ್ಹತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ದೊರೆತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿರುವ ಸ್ತೋವನ್ನು ಬೆದಕ ತೆಗೆಯುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧಕನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುಗ್ರ ಅವರು ಮಧುಕೇಶ್ವರದೇವಾಲಯದ ಶರಣರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಆ ಮೊದಲು ಡಾ.ವಿ.ಶಿವಾನಂದ ಅವರು ಒಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದು ಮೊದಲನೆಯ ಜಿತ್ರ ದಾಸಿಮಣಿ (ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನಾದು, ಇದನೆಯ ಜಿತ್ರದ ಹೆಸರು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಆ ಜಿತ್ರವನ್ನು ಡಾ. ಎಂ.

ಎಂ.ಕಲಬುಗ್ರ ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಲು, ಅವರು ಆ ಜಿತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಮೊದಲನೆಯದು ದಾಸಿಮಣಿನದಾಗಿರದೆ ಲಡೆ (=ದ್ವೀ) ಸೋಮಣಿನದೆಂದೂ, ಇದನೆಯದು ಯಿಕದ ಮಾರಯ್ಯ (ಇಕ್ಕದ ಮಾರಯ್ಯ)ನದೆಂದೂ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು.

### 8. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ :

ತೋರಿಕೆಯ ತೃಪ್ತಿ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಎಂದೂ ಸಲ್ಲದು. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವೆಂದ ತೋರುವುದನ್ನು ಅವನು ಎಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನಗೆ ಒದಗಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷ್ಳಿಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಆಧಾರಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಬಾರದು.

### 9. ತಾಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಸಂಯುಕ್ತಗಳು :

ಇವು ಸಂಶೋಧಕನಿಗರಬೇಕಾದ ಮುತ್ತೆರಡು ಅವಶ್ಯಕ ಗುಣಗಳು. ಅವಸರ ಅವನಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಲ್ಲದು. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಘಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ತಾಳ್ಳೆಗೆಡಬಾರದು. ಮೇರಿ ಕ್ಯಾರಿಯ ತಾಳ್ಳೆ, ಪರಿಶ್ರಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಂಶೋಧಕ ರಿಗೆ ಆದರ್ಥಪ್ರಾಯವಾದವು. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣಿಕ ಘಲದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ, ದೊರೆತ ಘಲವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಿಲನಾಗಿರಬೇಕು ಸಂಶೋಧಕ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ತಿಳಿದುದನ್ನು ಹೊಳಿದುದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವಿಶೇಷಣಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸದೆ, ಬೇಗನೆ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತರಾತುರಿಯುಳ್ಳವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಬಂಧ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೇನಾಯಿತು, ಡಿಗ್ರಿ ದೊರೆತರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಅವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೀರ್ಮಾನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವವರೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಲೇಬಾರದು ಎಂಬ ತತ್ವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ‘ತಾವು ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಬೇರಾರೂ ಬರೆಯಬಾರದು, ಹಾಗಿರಬೇಕು ತಮ್ಮ ಪ್ರಬಂಧ’ ಎಂಬ ಇಂಜಿ ಅವರದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಬರೆದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯಲಾರದು ಅಥವಾ ಇವರು ಬರೆಯುವದರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬರೆದುಬಿಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರದರ ಮಧ್ಯದ ಮನೋಭಾವ ಸಂಶೋಧನಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಅವಸರಪಡದೆ, ಮೋಷಕಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಅಲೋಚಿಸಿ, ಆಮೇಲೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಪತ್ತನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ, ತಾನು ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾಳಿದ ನಿಲವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಒಳಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಆತ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶೀಮಾನ ಅಥವಾ ಉಹೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬಾರದು.

### 10. ಭಲ, ಘ್ರಯ್ :

ಇವೂ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಥತೆ/ಗುಣಗಳೇ. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೂರಿಗೊಳಿಸುವ ಭಲ, ಎಂಥ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಘ್ರಯ್ ಅವನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಿಷ್ಪೂರವಾದ ಸ್ವಭಾವವು ಅವನದಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ಹೇಳುವ ಸತ್ಯ ಆ ಕಾಲದ ಜನರು ನಂಬಿರುವ ಭಾವನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲದ ದೊಡ್ಡವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಂಡಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವೂ ಬರಬಹುದು. ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುವುದು ಮಹತ್ವವಲ್ಲ, ಮನ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಪತ್ತವಾದ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಇರುವ ತೊಡುಕುಗಳನ್ನೂ, ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ದಾಟುವಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶೋಧಕನ ಯಶಸ್ವಿ ನಿಂತಿದೆ. ಆ ದಾಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ದಿವ್ಯವೇ ಸರಿ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಸತ್ಯನಿಷ್ಪತ್ತನಾದ ಸಂಶೋಧಕ ‘ಕಾಲಕೆಳಗಿನ ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿನ ಬೆಳಕು ದೊಡ್ಡದು’ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಹ್ಯಾಲಿ, ಕೊಪನಿಕಸ್, ಜಿಯಾದೋನೋ ಬ್ರಾನ್ಸೋ, ಗೆಲಿಲಿಯೋ, ಡಾವಿನ್ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ‘ಸಂಶೋಧಕ ನೀನು ಹೇಳುವ ಸಾವಿರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಆದರೆ ಹೇಳುವ ನನ್ನ ಸಾಫ್ತತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಧಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಹೋರಾಡಿ ನಿನ್ನ ಅಭಿವೃತ್ತಿಸಾಫ್ತತಂತ್ರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂಬ ವಾಲ್ಲೂನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಳಕಲ ನಂಬಿಕೆಯಿಂಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು.

ಮೊರ್ಗಾನಿಕ್ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೋಸ ಸಂಶೋಧನೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ, ಹೋಸ ಸಂಶೋಧಕರು ಮುಂದೆ ಬಾರದಂತೆ, ದಿಕ್ಕೂ ಗಾಣದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರೂ ಇರುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1928ರಲ್ಲಿ ಡಾ.ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಲು Nature ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ರಾಯಲ್ ಸೌಸಾಯಣಿಯ ಫೆಲೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಅವರು ಆ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹುರುಳೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಾರದೆಂದೂ ಶಿಫಾರಸ್ಸು

మాడిదరు. అదన్న మతోబ్బ ఫేలో అవరిగే కళాసలాయితు. అవయా అదు ప్రకటనేగే యోగ్యవల్లవేందు బరెదరు. ఆదరూ అదన్న ఆ పత్రికే ప్రకటిసలు ఇడీ జగత్తే ప్రతంసిసితు. రామున్ అవరిగే అదే లేఖనదిందాగి నొబెల్ బహుమాన లభిసితు ఎంటు వషణగళ హిందే డా. రమేశ ఎంబ భౌతికజ్ఞాని ఆడలిత వగ్గగళ కిరుకుళ సహిసలారదే రామున్ సంస్కే త్యజిసి, అమేరికాక్షే హోగి అల్లి నడేసిద సంశోధనేగే 1987రల్లి అమేరికా అధ్యక్షరింద వితేష ప్రతిభేయ భౌతికజ్ఞాని ఎంబ ప్రతస్తి పడేదరు. రాష్ట్రద ప్రతిష్టిత భట్కాగర్ విజ్ఞాన ప్రతస్తి విజేతరాద మౌ. సి.ఎమ్. క్లైట్రపాల్ ఎంబువవరు రామున్ సంస్కేయ ఆతంకారి పరిసరదల్లి కాయి నివాహిసలు సాధ్యవాగదే హోరచిద్ద, అల్సే పక్కద భారతియ విజ్ఞానసంస్థయన్న సేరిదరు. మూరు వషణగళ హిందే ద్రవస్థాంశికగళ సంశోధనేయల్లి వితేష పరిణతి పడేద మౌ. శిథిధర్ ఎంబ విజ్ఞానియ మేలే 180 రా.గళ హణ అపరాతపరా మాడిద ఆరోప హేరి (రామున్ సంస్కేయింద) హోరహాకలాయితు. ఇంధ తాపత్రయగళింద సంశోధక విజలితనాగబారదు.

సత్కావన్న కాణలు ప్రయత్నిసువ సంశోధకనిగే ఆగాగ కేతీచ, ప్రతంసే బరబమదు. ఉదాహరణగే సవాజ్ఞన వజనగళన్న శోధిసిద ఉత్సంగియవరూ, శరణర వజనగళన్న ప్రకటిసిద ఫ.గు. హళకట్టియవరూ ప్రసిద్ధి పడేదరు. ఆదరే బహళమ్మ సల నిందేయన్న అపకేతీచయన్న ఎదురిబేకాగుత్తదే. ఉదాహరణగే కవిజరితేకారర ఈ మాతుగళన్న నోంబుదు: ‘కేలవు ప్రతికెగళు వస్తుస్త్రితియన్న తిలయదే భూమిసి నన్న మేలే కేలవు దోషగళన్న ఆరోపిసివే..... ఈ విషబాణ ప్రయోగక్కే నాను సవాజ్ఞనా పాత్రనల్ల. కవిజరితేయన్న నాను సరకారక్కాగి సంబలవన్న హోంది బరేయలిల్ల. భాషాసేవేయన్న మాడబేకెంబ ఉత్కటేళ్ళయింద శ్రమపట్ట స్థంత ద్రవ్యవన్న వ్యయ మాడి ప్రకటిసిదను.

ఒట్టారే సంశోధక స్తుతి నిందగళిగే కిపిగొడదే తన్న కాయిదల్లి తాను తొడగిరబేశు. అరిస్థాటల్ హేళువ హాగె “నాను ప్లేటోనన్న త్రీతిసుత్తేనే; ఆదరే సత్కావన్న ఇన్నూ హెచ్చాగి త్రీతిసుత్తేనే” ఎంబ కేచ్చమ్మ తోరబేశు.

## 11. ಅಪ್ಪಟಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ :

ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅವಶ್ಯ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವರು ಸುಳ್ಳನ್ನೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಜಯನಗರದ ಸಂಸಾಪಕ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಕರ್ತೃ ನೃಪತುಂಗ, ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಲ್ಪ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಪಚಾರವೇಸಿದೆಂಥಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ತಪ್ಪಿ ತೀವ್ರಾನಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನ್ನು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆತಕೂರ ಶಾಸನದ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಾ. ಬಿ.ಎಲ್. ರ್ಯೋರವರು ‘ಬೂತುಗಂ ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಬೆಸುಗೆಯ ಕಳನಾಗಿ’ ಕೊಂಡನೆಂದು (EC.ii, ಮ. 21. ಅ.ಟಿ. 1889), ಡಾ. ಫ್ಲೀಟ್ ಅವರು ‘ಬೂತುಗಂ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಂ ಬೆಸುಗೆಯ ಕಳ್ಳನಾಗಿ’ ಕೊಂಡನೆಂದೂ (EC. ii, ಮ. 167, 1894) ಓದಿದರು. ಇವರು ಮೌದಲುಗೊಂಡು ಹಲವು ವಿದ್ಯಾಸರು ಬೂತುಗನು ಕಳ್ಳನಂತೆ ಹೋಗಿ, ಮೈತ್ರಿ ನಟಿಸಿ, ಮೋಸದಿಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಇರಿದನೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಮುಂದೆ 1909ರಲ್ಲಿ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಈ ಪಾಠವನ್ನು ‘ಬೆಸುಗೆಯ ಕಳನಾಗಿ’ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಅಂಬಾರಿಯನ್ನೆ ರಣಭಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನೆಂದು ಅರ್ಥಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಓದಿದ ಕಾರಣ ಬೂತುಗಿನಿಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದ ಕಳಂಕ ಕಳಿದು ಹೋಗಲು 20 ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಯಾಕ್ಕಾಗಾನವನ್ನು ನಾನಷ್ಟು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದವನಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅದು ಯಾವಂದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಮೌದಲಾಯಿತು? ಎಂದು ಹೇಳಲಾರೆ’ (ದೀವಿಗೆ, ಭಾಗ-2, ಮ. 18) ಎಂಬಂಥ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳು ಸಂಶೋಧಕ ಗೋವಿಂದ ಪ್ರೇಗಳ ಸಾಯೀಭಾವಗಳಿಗೆಯ್ದಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಪಿಸುವುದು ಸಂಶೋಧಕನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನಿಸಿಕೆಗೆ, ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಶೋಧಕವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯೊಂದರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಧಾರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಸುವಂತಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ಸಂಶೋಧಕನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ಸಂಶೋಧಕ ಪತ್ರೀದಾರನಂತೆ (ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸುವಲ್ಲಿ), ವರ್ಕೇಲನಂತೆ (ಸಂಗೃಹಿಸಿದ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ಪರ-ವಿರೋಧ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವಲ್ಲಿ), ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರನಂತೆ (ದೊರೆತ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷಪಾತ್ರ ನಿಂಬಾಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ) ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

### 12. ಜೀಚಿತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಿ:

ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜೀಚಿತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಿಗಳು ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಸಂಗೃಹಿಸಿದುದನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಇವುಗಳಿಂದ ಒಂದು ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಇವು ಅವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿಬೇಕು. ಇವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಯಾವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಾರದು. ಅಪಾರವಾದ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಅವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ, ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ಆ ಶ್ರಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆ. ಸಂಶೋಧಕ ತಾನು ಕಂಡ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ನೂರು ಸಲ ವಿಚಾರಿಸುವುದು, ವಿಮರ್ಶಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವುದು ಮೇಲು.

### 13. ಬಿಜ್ಞ ಮನಸ್ಸು :

ಸಂಶೋಧಕನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಕರ್ಗಳು ದೊರೆತು, ಮೊದಲಿನ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪೆಂದು ತೋರಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಂಜಲಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂದೂ ಸ್ಥಾವರವಲ್ಲ, ಜಂಗಮ. ಇಂದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುದು, ನಾಳೆ ಬೇರೆ ಆಧಾರ ದೊರೆತು ಸುಳಾಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ‘ಶಂಕರಗಂಡನೇ ಸೊನ್ನನ ಭುವನ್ಯೇಕರಾಮಾಭ್ಯಾದಯದ ಕಥಾ ನಾಯಕನೊಂದಿಗೆ ಸಮಿಕರಿಸಲಾದ ರಾಜ’ ಎಂದು ಮೊದಲು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮಶಿಸಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಭುವನ್ಯೇಕರಾಮ ಎಂಬ ಬಿರುದು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ 2ನೇಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಹೊರಪಟ್ಟಿದೆ. ಕ್ರಿತ. 959ರಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಷ್ಟದಂತನ ‘ಶಿಸಟ್ಟಿ ಮಹಾಪುರಿಸಗುಣಾಲಂಕಾರ’ದಲ್ಲಿ ಈ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ 2ನೇಯ ಕೃಷ್ಣನೇ ಭುವನ್ಯೇಕರಾಮಾಭ್ಯಾದಯದ ನಾಯಕನೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಗೋವಿಂದ ಪ್ರೇಗಳು ‘4 ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ... ಉದಯಭಾರತ (1928, II, 3 ಮ98)ದಲ್ಲಿ



ಹತವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಿಜ್ಞಾಸುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ಸಂದೇಹವೆಂದು ತೋರಿದೆಂದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದೀನೆನ್ನು. ತಿಳಿಯದ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಹ್ವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಂಸರಿಗೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿವೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿದು, ಹೊಸ ಆಧಾರಗಳು ತಲೆದೋರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನಮ್ಮೆ ವಿನಂತಿ.

#### **14. ಜನಸಂಪರ್ಕ ಗುಣ :**

ಪಂಡಿತರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದೇ ಆಗಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದೇ ಆಗಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ, ವಿವಿಧ ಮನೋಭಾವದ ಜನರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಅಸಹಕಾರ ಮೌದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸಹನ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕೋಪ ತಾಳದೆ, ಧ್ವೇಯದಿಂದ ಅವರ ಮನ ಒಲಿಸಿ, ತಿಳಿಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

#### **II. ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು:**

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಂಶೋಧಕನಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಇವು:

##### **1. ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಹಿತಿ:**

ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಶೋಧಕನಿಗಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಾಳ್ಯತ್ವದರೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ, ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕಿದೆ? ಎಂಬುದರ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು? ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಹೊಸದು ಯಾವುದು? ಈಗಾಗಲೆ ಸಿದ್ಧವಾದುದು ಯಾವುದು? ಮೌದಲಾದುವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ತಳಹದಿ ಭದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹೊಸ ಶೋಧಗಳ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು.

## 2. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಜ್ಞಾನ :

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೂ ಸಂಶೋಧನೆಯೇ. ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ನಿಷಂಟಿನ ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯ, ವಿಶೇಷ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಕ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು ಪಡೆದ ರೂಪಾಂಶರಗಳನ್ನೂ ಸಂಶೋಧಕ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಕೃತಿಯ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಆಕರದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಸಂಶೋಧಕನು ಬಹು ಲಿಟಿಜ್ಞನೂ, ಬಹುಶ್ರುತನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಕೀರ್ತಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ಜೀವಿತ ವಿಚಾರ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಸಂಶೋಧಕನಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಯಾ ಧರ್ಮಗಳ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಅನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯ, ಸಮಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸ ಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು.

ಹೀಗೆ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳ, ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ, ಅನೇಕ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಸಮ್ಮುಗ್ರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೇ ಅವನು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಕೂಲ ಪರಿಚಯವೇ ಸಾಕಾಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೈನಧರ್ಮದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರು ಇಂಗಿಟ್ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದಿ, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಅವಶ್ಯ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರು ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಕೂಲ ಪರಿಚಯವನ್ನಾದರೂ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾವ್ಯಭಾಸ ಮಾಡುವವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸ್ಕೂಲಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ, ಭಾಷಾಚಿರತ್ರೆ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ, ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಗೀತ, ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇಂದಿನ ಸಂಶೋಧಕನಿಗಂತೂ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಕೃತಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯ ಅವಶ್ಯ.

ಜಾನಪದ, ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧಕರು ಹಲವಾರು ಯಂತ್ರ, ಉಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಒಟ್ಟಾರೆ “ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ವಿಷಯಾಂಶಗತ ಸಂಗೀತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಬಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶಣ, ವಿಚಾರಣ,

తక్షచబద్ధవాగియూ సరసవాగియూ ఇరువంతి సముజితాంతగళన్న సంయోజిసువ కలాన్నేముణ్ణు, ప్రామాణికతే మత్తు శ్రమసహిష్ణుతే ఇప్ప సంతోధకనిగే ఇరబేకాద గుణగళు. ఈ గుణగళు సమృద్ధవాగిద్దల్లి సంతోధకను “పాండిత్యం ఓ పదాధారాణాం గుణదోషవినిశ్చయః” ఎంబ నెలిగే ముట్టబుల్లను; “పరిచ్ఛేదోహి పాండిత్యం” ఎంబ సూక్తియన్న సాధంకపడిసబల్లను. ననగే దిఱవాగి ఇన్నూ విషయ తిలిదిల్ల ఎంబ ప్రజ్ఞయింద మున్సుడెరె సంతోధకనిగే అదు తిలివళికగే దొడ్డ హజ్జెలు ‘సాదీతు.....బోసోవస్తు ఎంబ పాశ్చాత్య విద్యాంసర గుణగళ ఉల్లేఖ ఈ రీతి ఇదే: సావ్జనిక జీవనద వ్యావహారిక మానదంగగళ ప్రకార, ఎల్లా విద్యాంసరూ తమ్మ కెలస కావ్యగళల్లి విజిత్రవాద నీతి నిష్టేయిందిరువుదు నిస్సందిగ్ధవాదుదే. అవరు తమ్మ సాధనగళన్న యహచ్ఛాబట్టి హేలిశోఖ్యవుదిల్ల, అవరు మోసమాడువుదిల్ల; ఏనాదరూ మాడి ఒలిసోలోవిందు ప్రయత్నిసువుదిల్ల, పూవ్రగ్రహక్షాగలి, అధికార శక్తిగాగలి మోరేయిడువుదిల్ల. తమ్మ అజ్ఞానద బగెగే అవరు అనేక వేళ మరేమాజదే ఇరుత్తారే. అవరే వాదవివాదగళు సాకష్టు మట్టిగే మయ్యాదేయింద శూదిరుత్తవే. జచ్చెయాగుతీరువ విషయవన్న అవరు జనాంగ, రాజకీయ, లింగ అధవా వయస్సినోడనే బేరసి గొందలగోళిసువుదిల్ల. సవజ్జురాగిరువ అవరు యువకరు మత్తు వ్యధరు ఇబ్బరన్న తాళ్ళయింద ఆలిసుత్తారే. ఇవే పాండిత్యద (సంతోధకను) సామాన్యగుణగళు మత్తు అవు విశిష్టవాద అహాతెగళు.

### క్షేత్రశాయి :

ఆకరగళు అధవా మూలసామగ్రిగళు ఇరువల్లిగే హోగి విషయ సంగ్రహణ మాడువుదన్న కన్నడదల్లి క్షేత్రకాయివేందూ, ఇంగ్లిషినల్లి శుభజటజ work ఎందూ కరెయలాగుత్తదే. ఉదాహరణగే ఎం.బి. ఎమినో 1935రల్లి భారతక్కే బందు మూరు వషణకాల ఇల్లిన గుడ్డగాడుగళ ఆదివాసిగళ జోతే అలేదాడి, ఆవరేగే భాషావిజ్ఞానిగళ కణ్ణిగే అగోచరవాగిద్ద తోద, కోత, కోడువ, కోలామి ముంతాద భాషిగళన్న కండుహిదిదుదన్నూ, వేరియర్ ఎల్లిన్ అనేక ఆదివాసి తాండ్రగళ నడువే ఇద్దు అనేక అముల్య శోధ మాడిదుదన్నూ ఇల్లి నేనెయబమదు. సంతోధనేయ విషయ మత్తు స్ఫురూపక్షనుగుణవాగి

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸ ಒಬ್ಬ ಕೆವಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅವನ ಬಗೆಗಿರುವ ಷಟ್ಕಿಂಘಗಳು, ಹಸಪ್ರತಿ-ಗ್ರಂಥಗಳು, ಶಾಸನ-ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಾಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನವಾದರೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿಸರ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಹಬ್ಬಿ-ಹರಿದಿನ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅವಲೋಕನೆಯೂ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ-ಜಾನಪದ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮೂಲಕ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಯಾವುದೋ ಜನಾಂಗದ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಶೋಧಿಸ ಹೋರಣಾಗ ಒಳಪಡಿಸಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಹೊಮ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಂತೆ ನಿರಿರ Result ಕೊಡದೇ ಇದರೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾದ Result ನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು “ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ” ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವನೋ ಅಷ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಚಿತತೆ, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ.

### ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮೂರಣಿಸಿದ್ದಂತೆ:

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯವು ಬಹು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ, ಕಾರ್ಯಾಚಾರ, ವಾಚಿಕ ಎಂಬ ಮೂರು ಕವಲುಗಳಿರುವುದುಂಟು.

1. ಮಾನಸಿಕ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ. ಎಂಥ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಎದುರಿಸಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ದೃಢಮನಸ್ಸು ಸಂಶೋಧಕನಿಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಕಾರ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮೂರಣಿಸಿದ್ದತೆಯನ್ನು -

- అ. సంశోధన సౌకయ్యక్కె సంబంధిసిదుదు,  
 ఆ. సంశోధన విషయక్కె సంబంధిసిదుదు ఎందు విభజిసబముదు.  
 అ. నావు హోగబేకాద క్షేత్రక్కె వావన సౌకయ్య విదేయీ? వాసస్థలద సౌకయ్య విదేయీ? అల్లి మొదలు యారన్న కాణబేకు? ఇంచే మొదలాదవన్న క్షేత్రకాయ్యక్కె హోరచువ పూవుదల్లి బల్లవరింద తీర్చిదుకొళ్ళబేకు.
- ఆ. అల్లదే సందత్తిసబేకాద పూవుదల్లియీ వృక్షి, స్ఫ్ల, సమయ మొదలాదవన్న నిగదిపడిసి కొండిరబేకు. విషయక్కె సంబంధిసిద మాహితిదారనిగి తన్నల్లి విశ్వాసపుంటాగువంతే వత్తిసబేకు.
3. వాజికక్కె సంబంధిసిదంతే మాహితిదారనింద సంగ్రహిసబేకాద విషయద పూవుజింతనే అవశ్య కేళబేకాద ప్రత్యేగళ పూవుతయారి మాడికొండిరబేకు. ఉత్తరగళన్న సంగ్రహిసలు బేకాద టేపరికాడ్చర్ మొదలాద సలకరణిగళన్న ఒయ్యబేకు. ఒందు వేళ సంశోధనేయ విషయవు శాసనక్షేత్రక్కె సంబంధిసిదల్లి, ఆ శాసనగళ పడియజ్ఞ తేగయువ సామగ్రిగళన్న కొండొయ్యబేకాగుత్తదే. క్యామారా మొదలాదవూ అవశ్యక. సందత్తసక్కె హోగువాగ విషయదల్లి ఆసక్తి ఇరువ ఒప్పిప్పరన్న జొతెగి క్షేత్రకాయ్య కరేదొయ్యవుదూ సరసమయవాగబముదు. అవరు మాహితిదారనన్న ప్రత్యీసువల్లి, అవను హేళిదుదన్న ఒళ్ళయదు. అదరింద నీరసవాగబముదాద దాఖలిసికొళ్ళవల్లి సహాయ మాడబముదు.

**క్షేత్రకాయ్యాచరణ :** క్షేత్రకాయ్యవన్న మూరు రీతియల్లి నడెసబముదు

1. సంబంధిసిద క్షేత్ర, స్ఫ్లగళిగి భేటి కొడువ మూలక
2. సంగ్రహాలయగళింద
- 3 వృక్షిగళింద.

**వృక్షిగళు:**

నమ్మి సంశోధనేగి ఉపయోగ బింబముదాద వృక్షిగళు ఇరువ కడె. హోగి విషయ సంగ్రహిసువుదు క్షేత్రకాయ్యద ఇన్నోందు విధాన.

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನಗಳು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ:

ಅ. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನ

ಆ. ಅವಲೋಕನ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ.

**ಅ. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನ :**

ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಷಯ ಸಂಗೃಹಿಸುವಾಗ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುವು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

### I. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ (Questionnaire)

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಬೀಜಗಳು, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸಂಶೋಧನೆ ಆರಂಭ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಿರಂತರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ, ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭವಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ ಸಂಶೋಧನಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ತಾತ್ಕಾರಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂದರೆ ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ತರಗಳ ಕ್ರಮಾಂಕ ಜೋಡಣೆ. ಇತರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಮಾಹಿತಿದಾರನ) ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಸ್ತುತಿ ಹೆಚ್ಚೆದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸರಣಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು ಸಂಶೋಧನಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೀಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಇವನ್ನು ಕುರಿತು ರುಡಿಯಾಡ್ ಕಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ: “ನಾನು ಅತಿ ನಮ್ಮೆವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ-ಮಾಡುವ ಆರು ಜನ ಸೇವಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಇಂತಿವೆ: ಏನು ಮತ್ತು ಏಕೆ, ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾರು.” ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಸುವುದರಿಂದ ಮಾಹಿತಿದಾರನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತ ಹಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ.

ಆದರೆ “ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಂಶೋಧಕ ಎಚ್‌ರಿಕೆವಹಿಸಬೇಕು. ಮಾಹಿತಿದಾರನ ಚೌದ್ದಿಕಮಟ್ಟಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ರಚನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ, ಜಾಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.” ಹೀಗೆ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು, ಲೋಪದೋಷರಹಿತವಾಗಿ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ, ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಗ್ಕೆಡೆಮಾಡುವ, ಭಾವವನ್ನು ಕಲುಹುವ, ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಮನ ನೋಯಿವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇರಕೂಡದು. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ಮಾಹಿತಿದಾರನ ವಿಚಾರಮಟ್ಟಕೆ ನಿಲುಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಂಚಯ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಸ್ವವಿಳಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಂಚವೆಚ್ಚಿದೊಂದಿಗಿನ ಲಕ್ಷೋಟೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಬೇಕು. ಉತ್ತರಿಸುವವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯ, ಉತ್ತರದ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಭರವಸೆಯನ್ನೀಯಬೇಕು.

### **ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು :**

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

i. ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ: ii. ಅರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ:

**i. ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ:** (Structural Questionnaire): ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕೇಳಲು ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ವದವರುವಾದಿಲ್ಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ:

**ಅ. ಬಧ್ಯ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ :** ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊದು, ಇಲ್ಲ ಎಂದಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

**ಆ. ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ :** ಇಲ್ಲಿಯೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಇರುವುದಾದರೂ

ಉತ್ತರಿಸುವವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

**ಇ. ಸಚಿತ್ತ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ :** ಜಿತ್ತವನ್ನು ಹೋರಿಸಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವುದು. ಮಹ್ಕಳಿಂದ, ಅಶ್ವಿನಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲು ಈ ಪದ್ಧತಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

**ಿi. ಅರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ :** ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

### ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ, ಅಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

ಲೇಖಿರೂಪದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಒಂದೆಡೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಿಂದ ಏಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಧವಾ ವಿಶಾಲವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿವುಳ್ಳ ವಿಷಯವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಕಡೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದೂರ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಧವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಏಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಣ, ಶ್ರಮ, ಸಮಯಗಳ ಟಪಾಲು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಅವರಿಂದ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿದಾರನು ಅನಾಮಧೇಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವನ ಎದುರು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಇರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವನು ಯಾವ ಭಯ, ಸಂಕೋಚಗಳಿಲ್ಲದ ಉತ್ತರಿಸುವನು.

ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರುಸಲ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿ ಅಧವಾ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿ ಆ ಉತ್ತರದ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪತೆಯನ್ನು ವಿಚಿತ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಿಂದ ಹೆಲವಾರು ಅಪ್ರಯೋಜನಗಳೂ ಇವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಕಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅಮೂರ್ಣ, ಅಸ್ವಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವುದುಂಟು. ನಿರಕ್ಷರಿಗಳಿಂದಂತೂ ಈ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ.

### ನಮೂನೆ (Sampling) :

ಅಗುಳನ್ನು ಹಿಚುಕಿ ಅನ್ನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯುವಂತೆ, ಮೂಲ ಗುಂಪು ಅಧವಾ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದಿಂದ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ‘ನಮೂನೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಂದು

జనాంగద అథవా ప్రదేశద గుణవన్న తిలిదుహోళ్ళబేంగళారు అవన్నెల్ల ఇడియాగి పరిశీలనలు సాధ్యవాగువుదిల్ల. ఇంథ మూలగుంపిన బగ్గె హెచ్చిన శ్రీమవిల్లద, తీప్పువాగి, గరిష్ట మాహితియన్న సంపాదిసువుదు నమూనెయ మూల ఉద్దేశ. నమూనెగళన్న ఆయ్మ మాడిహోళ్ళవల్ల సంతోధక నిష్పక్కపూతనాగిరబేసు.

### ఇదరల్లి హలవు ప్రశారగళు:

**యాదృష్టిక నమూనె (Random Sampling) :** “మూలద ప్రతి భాగపూ నమూనెయల్లి సమాన సంభవనీయతేయన్న హొందిరువ రీతియల్లి ఆయ్మ మాడువ క్రొమ యాదృష్టిక క్రొమవెన్నిసిహోళ్ళత్తదే. మానవన ఆయ్మయ అంతదింద మూలిక ముక్కవాదంతహ, సమాన సంభవనీయతే ఈ నమూనెయ విశేష లక్షణ. ఇదక్కే ఒళ్ళయ ఉదాహరణ - లాటరిపద్ధతి.

**విభాగిత నమూనె (Startified Sampling) :** మూల గుంపిన ఎల్ల భిన్న అంతగళిగూ మత్తు వ్యేవిధ్యక్కొ సూక్త ప్రాతినిధ్య హోడువుదు ఇదర ఉద్దేశ. మూల గుంపన్న నానా అంతగళ ఆధారద మేలే విభాగిసి ఆనంతర అంతహ ప్రతియోందు విభాగదిందలూ యాదృష్టిక నమూనెయల్లి ఆయ్మ మాడలాగువుదు. రాజ్యమట్టద ఒందు సమీక్ష నడెసబేంగళిగా బంధాగ రాజ్యద నాల్యూ విభాగగళింద జనరన్న ఆయ్ద సమీక్ష మాడువుదు ఇదక్కే ఉదాహరణ.

**పాలు నమూనె (Quota Sampling) :** ఆరంభదల్లి విభాగిత నమూనెయ క్రొమవన్న అనుసరిసిదరూ అంత్యదల్లి అవత్యక సంబ్యేయ నమూనెయన్న ఒబ్బెప్పురు ఇంతిష్టే వైకిగళన్న సందతీసబేసు ఎందు పాలు మాడి హంచి హోడలాగుత్తదే.

**నియమిత అంతర నమూనె:** మోదలే సిద్ధపడిసిద పట్టయింద క్రొమవాగి అథవా నియమితవాగి నమూనెయన్న ఆయ్మ మాడువుదు. ఉదా.గ. 500 హేసరిన పట్టయల్లి 20 నమూనె ఆయ్మ మాడబేసిద్దల్లి ప్రతి 25నెయ హేసరన్న తెగెదుహోళ్ళవుదు.

**సముదాయ నమూనె (Cluster Sampling):** అవత్యవిద్యమ్మ సంబ్యేయ గుంపుగళన్న నమూనెయ క్రొమదల్లి ఆయ్మ మాడి అంతహ ఇడీ గుంపన్న నమూనెయాగి పరిగణిసువుదు. ఇదక్కే ఒదలాగి

ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಂತನಮೂನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಲವು ಓಟಗಳಾಗಿ, ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹಲವು ವಾಡ್‌ಗಳಾಗಿ, ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ವರ್ಗಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೇ ನಮೂನೆಯ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ತಮದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ, ಇಂತಹ ಇಡೀ ಗುಂಪನ್ನೇ ನಮೂನೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅದು ವಿವಿಧ ಹಂತ ನಮೂನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಚುನಾವಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲ ಹಂತ, ಅಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಮತಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ. ಆನಂತರ ಅಂತಹ ಮತಗಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅವಶ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮತದಾರರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು ಮೂರನೆಯ ಹಂತ, ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ನಮೂನೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂತರ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

**ವಿವಿಧ ಮಜಲು ನಮೂನೆ (Multiphase Sampling):** ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮೂಲ ನಮೂನೆಯಿಂದ ಪಡೆದು, ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮೂಲದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಯ್ದು ಉಪನಮೂನೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವುದು. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮೂಲದ ಎಲ್ಲ ವೈಕೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಪಡೆಯದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಯುವ ಕೆಲವೆ ವೈಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉಪನಮೂನೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಈ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ, ಮೂಲದ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಷ್ಟೇ ನಿರ್ವಿರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೂ ಪ್ರಾತಿನಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿ ಯುವದನ್ನು ‘ನಮೂನೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಒಳ್ಳಿಯ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಪದ್ಧತಿ.

ಹೀಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಕನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

i. ನೋಟಿಬ್ಯಾಕ್ : ದೊರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ದೊರೆತಂತೆಲ್ಲ

నోటుబుక్కునల్లి లుద్దక్కు టిప్పోసీ మాడిశోల్టుత్త హోగువుదు ఒందు రిఎం ఇదరింద బరెదిట్టుకోండ హాళెగళు కళేదు హోగువుదిల్లువాదరూ ఇదు అప్పు సమంజసవాద విధానవల్ల. ఏకెందరే ఎల్ల సామగ్రియన్న సంగ్రహిసిద మేలే, సమస్యేయన్న చింతిసివాగ, విశ్లేషణాగే ఈడు మాడువాగ, ఒరవడ్కోసువాగ ఇడీ సామగ్రి నమ్మ కెళ్ళ ముందే ఇరబేకాగుత్తదే. నోటుబుక్కునల్లి సంగ్రహిసిద సామగ్రియన్న ఆ రిఎం బిడిబిడియాగి, విషయక్కనుగుణవాగి జోడిసువుదు అసాధ్యవాగుత్తదే. యావుదే ఒందు విషయవన్న నోడబేందరూ ఇడీ నోటుబుక్కన్నే తిరువి హాకబేకాగుత్తదే. ఆద్దరింద ఇదు అప్పు సమంజసవాద విధానవల్ల.

**ii. బిడిహాళెగళు :** దోరేయువ సామగ్రిగళన్న బిడిబిడియాద దొడ్డ హాళెగళల్లి బరెదుశోల్టుత్త హోగువుదు ఇన్నోందు విధాన. హీగే మాడువాగ హాళెయ బల మత్తు ఎడ బదిగళల్లి సాకష్టు స్ఫ్రేష బిట్టు బరెదుశోల్టుబేకు. బిడలాద ఆ స్ఫ్రేషదల్లి, ఆ హాళెయల్లి సంగ్రహిసిద విషయవు యావుదక్కే సంబంధిసిదే మత్తు అదక్కే నమ్మ ప్రతిక్రియయేను ఎంబుదన్న బరేయుత్త హోగబేకు. హీగే ఒందు ఆకరవన్న పూతీ ముగిసిద మేలే అదు నమ్మ ప్రబంధద యావ యావ సందభాదల్లి లుపయోగక్కే బరుత్తదే ఎంబుదర కల్పనే బరుత్తదే. ఇదు నోటుబుక్కునల్లి బరెదుశోల్టువ విధానక్కింత హజ్జు అనుకూల. ఆదరే హాళెగళు హజ్జిదమ్ము అవన్న విషయక్కనుగుణవాగి జోడిసువుదు కష్టద కేలసవాగుత్తదే. ఏకెందరే ఒమోమ్ము ఒందు హాళెయల్లి మూరు నాల్గు విషయ బందిరుత్తదే.

**iii. పట్టికెగళ :** విషయాంతగళన్న సంగ్రహిసువల్లి ఒము అనుకూలకరపాద మత్తు వృజ్జాన్వికవాద విధాన పట్టికెగళ తయారికే. ఇదరల్లి ఎరదు విధ. i. ప్రబంధ రజనేగాగి అధ్యయన మాడబేకాద ఆకరగ్రంథగళ హాగూ సందభగ్రంథగళ సూచి. ii. ఇన్నోందు, ఒము మహత్వద్దు మత్తు ఇడీ ప్రబంధక్కే ఆధారవాగి నిల్లువంధాద్దు. ఆకరగ్రంథగళ అభ్యాసదింద హోరదువ విషయాంతగళ పట్టికెగళ తయారికే. అందరే నావు ఓదిద పుస్తకగళ విషయవన్న ఆధవా నావు సందతీసిద వృక్షగళింద, పరితీలిసిద స్ఫ్రేషగళింద సంగ్రహిసువ విషయవన్న పట్టికెగళల్లి హిడిదిదువుదు.

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕಾರದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ  $5.5'' \times 3.5''$  ಅಳತೆಯ ಕಾಡ್‌ಸೈಜ್‌ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಬರೆಯವುದು ಹೆಚ್ಚು ಇದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಡ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎರಡನ್ನೂ ಲಿನ್ಯಾನಿಂದ ಲಗತ್ತಿಸಬೇಕು. ಪಟ್ಟಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಮುಟದ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಆಕರ, ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಗೃಹಿಸಿದ ವಿಷಯ ಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಿಸಬೇಕು. ಆಕರದ ಸರಿಯಾದ ಹೆಸರು, ಮಟಸಂಖ್ಯೆ, ಲೇಖಿಕ, ಪ್ರಕಾಶನ, ಪ್ರಕಾಶನದ ಇಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಆಕರಗಳಿಂದ ಹೀಗೆ ವಿಷಯ ಸಂಗೃಹಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಡ್‌ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರವಾಗಬಹುದು. ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಳೆದು ಹೋಗದರಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆವಹಿಸಬೇಕು. ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಗೆ ಒಂದು ಬಣ್ಣದ, ಆನುಷಂಗಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣದ ಕಾಡ್‌ ಬಳಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ, ಇದರಿಂದ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಆ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮೆ ಸ್ವಂತ ಅನಿಸಿಕೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಇವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣದ ಕಾಡ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮೆ ವಿಷಯ ವಿಭಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ‘ಇಸ್ಟಿಕ್‌ ಎಲೆಗಳಂತೆ, ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂಗತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಎರಡು ಕಾಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದೇ ಕಾಡ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ವಿಷಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಒಂದು ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಆಕರ ಒಂದು ಕಡೆ ದೂರೆತು ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಬಂಧ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ರೂಢಿಯಾಗುತ್ತ

ಹೋದಂತೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲದ್ದನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಅನ್ವೇಷಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಬೇಸರಿಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಇವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಶ್ರಮ, ಕಾಲಗಳ ಅಪವ್ಯಯ ತಪ್ಪತ್ವದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಒದಗಿತ್ತದೆ.

\* \* \*

## ಅಧ್ಯಾಯ. 03

### ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು

- \* ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದರೇನು? ಅರ್ಥ ಸ್ವರೂಪ, ಉದ್ದೇಶ,  
ಮೂಲತತ್ವಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು
- \* ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ರೂಪನಿಷ್ಠ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತೀಯ, ಮನೋವೈಚಾರ್ಣಿಕ,  
ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ರಾಜನಿಕ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸ್ತೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ

**ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದರೇನು?**

ವಿಮರ್ಶೆ: ‘ವಿಮರ್ಶೆ’ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಟ್ಟಿನೊಡನೆ ಮೂಡಿಬಂದದ್ದು. ಆತನನ್ನು ನಿರಂತರ ಪ್ರಗತಿಶೀಲನನ್ನಾಗಿಸಿರುವುದರ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಈ ಶಕ್ತಿಯೇ ಹೊರಜಗತ್ತನ್ನು ಆತ ಕಂಡಾಗ, ಅದರೊಡನೆ ಉಂಟಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಘರ್ಷಣೆಗಳಿಂದ ಅನುಭವ ತುಂಬಿ ಬಂದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಹಜವೋ, ‘ಇದು ಏಕೆ?’ ಇದು ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವರ್ವೇಚಿಸಿ ನೋಡುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಹಜ. ಇವು ಮನಸ್ಸಿನ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳು. ಒಂದು ಗ್ರಹಿಕ, ಸಂವೇದನ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಅಂತಹಸ್ವರಂಜೆ – ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಜನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಪರಿಶೀಲನೆ, ಸಂಯೋಜನೆ ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವಪ್ರಧಾನ, ಇನ್ನೊಂದು ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಧಾನ, ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿಗಳು.

ಹೀಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿ, ವಿಮರ್ಶನಶಕ್ತಿ, ಇವೆರಡೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆತನಲ್ಲಿದೆ; ಅದೆಂದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬಯಕೆ, ಆ ಮೂಲಕ ಆನಂದದ ಅನ್ವಯಣೆ. ಈ ಆಂತರಿಕ ಅಭಿಪ್ರೇಯ ಪಥದಲ್ಲಿ, ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣಗಳು. ಈ ಕಣ್ಣಗಳು ಎರಡಾದರೂ ಅವಗಳ ನೋಟ ಒಂದೇ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ, ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಅಡಗಿದ್ದ ಇವು ಆನಂದದ ಕಾಣ್ಣೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣು ತಿರುಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅರ್ಥವಾತ್ತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ

ಶಾಖೆಯೊಂದು ಬಹಳ “ವಿಮರ್ಶೆಶಕ್ತಿ” ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ಅದರ ನಿಣಣಯ:

ಯಥಾಚಂದ್ರೇ ಸ್ಥಿರಾ ಚ್ಯಾಮಾಷ್ಣ ವಿಶ್ವವಸ್ತು ಪ್ರಕಾಶಿನೀ ।  
ತಥಾ ಶಕ್ತಿವಿರುಮಾರ್ಶಾಖ್ಯಾ ಪ್ರಕಾಶೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸ್ಥಿರಾ ॥

ಅಂದರೆ “ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಚಂದನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ‘ವಿಮರ್ಶ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು”. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಶಕ್ತಿಯೇ ಸತ್ಯ ರಜಸ್ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯ ತಾಷಿಕ ವ್ಯಾಪಕತೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನೆಯಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕಾರ್ಯೋನ್ನಲ್ಲಿವಾಗಿ ಘಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ವಿಮರ್ಶೆಶಕ್ತಿಯ ನೆರವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ವಿಮರ್ಶಕನೂ ಹೌದು.

ಇಷ್ಟ ಅನಿಷ್ಟಗಳ, ಬೇಕು ಬೇಡಗಳ, ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ, ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೋಳಕೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲೂಡಿತು ಮತ್ತು ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇದು ಪ್ರಚೋದಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಆದಿಮಾನವ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಒಂದೊಂದು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದ. ಭಯ ವಿಸ್ಕಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕುಶೂರಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನರಸುವೆ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಪ್ರಧಾನಪಾಠ ವಹಿಸಿದವು. ಅನುಭವದ ಜೊತೆಗೆ, ಆ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೂ ಗುಣ ವೃಶ್ಚಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ವಿವೇಚನೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಭಜನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದುವು. ಈ ವಿಚಾರಶೀಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಶಕ್ತಿ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಒಂದು ಪರಿಮಿತವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿವೇಚನೆ ವೈಲ್ಯಾಮಾಪನ ಮೊದಲಾದುವು ಈ ವಲಯದೊಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಅನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಇವು ಮನಸ್ಸಿನ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು; ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದುವಲ್ಲ;

ಪೂರಕವಾದುವಗಳು. ವಿಮರ್ಶೆ ಶಕ್ತಿಯ ನೇರವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಾಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಭವಿಸಲಾರದು; ಸೃಷ್ಟಿ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆತ ಸ್ವವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಕಲಾವಿದನ ಅಂತರೊದೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಭಾಸ್ತುರಣೆ ತಕ್ಷಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಹೀಗೆಕವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಅಡಗಿದಾನೆ. ವಿಮರ್ಶಕನಲ್ಲಿ ಕವಿಹೃದಯ ಹುದುಗಿದೆ. ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದುಪಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕಲಾವಿದನೇ ವಿಮರ್ಶಕನೂ ಆಗಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವೆರಡೂ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದುವು.

ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃತ್ತಿಯನ್ನೀಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ ತೊಡಗಿದರೆ, ವಿಮರ್ಶಕ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃತ್ತಗೊಂಡ ಸ್ವರೂಪ ಸಮಗ್ರತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವರಣೆಗೆ ಉದ್ಯುತ್ತಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ವಿಮರ್ಶೆಯೆ. ಆತನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಆಯ್ದುರುಂಧಲ್ಲಿ ಅದು ವೈಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೇಗೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನ �Literary Criticism ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ‘ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ’ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘Criticus’ ಎಂದರೆ to judge, to separate, to distinguish, ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ‘ವಿಮರ್ಶೆ’ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ‘ಮೃಶ್ಯಾ’; ಎಂದರೆ ತೀಡು, ಉಜ್ಜ್ವಲ, ಬಡಿ – ಎಂಬರ್ಥದ ಧಾರುವಿಗೆ ‘ಪಿ’ ಎಂಬ ಉಪಸರ್ಗ ಸೇರಿ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಜ್ಜ್ವಲ ನೋಡುವುದು, ಬರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಮಾತುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಅದೇ, ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಮುಖಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ಉಜ್ಜ್ವಲ ನೋಡುವುದು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಆಧಾರಗಳೇ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅನುಭವದ ಆಳವನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪದರುಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಇತರ ರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೃತಿ ವಿಘಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಎಲ್ಲಿ? ಎಷ್ಟು? ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು

గమనిసి అదర యోగ్యతేయన్న నిణయిసుత్తానే. హిగే కలాకృతియ గుణదోషగళ వివేచనే, అనుభవద సారసత్తగళ నిరూపణ, అభివ్యక్తియ లక్ష తక్షిగళ పరితీలనే, - ఇవుగళింద కృతియన్న ఓదుగన అనుభవద హత్తిరక్ష తరువ ప్రామాణిక ప్రయత్నమే విమర్శ ఎన్నిసికొళ్ళతదే.

విమర్శయ కేలస ముఖ్యవాగి ఎరదు ఒగే. ఒందు, కృతియ వ్యాఖ్యాన, విభజనే, విశ్లేషణ ఈ మోదలాదువు. ఇన్నొందు ఆ కృతియ మౌల్యమాపన సాధన నిదేశన. కలాకృతియ రహస్యవన్నో అదర మౌల్యమాపనద ఒరేగల్లన్న విమర్శక కండుకొళ్ళబేకాగుత్తదే. తానదన్న కండుకొండు ఆనంతర అదన్న ఒరేగే హజ్య తోరిసు వుదూ సాహిత్య స్ఫురియంతేయే ఒందు కలే. కవియల్లదవను కావ్య విమర్శకనాగలారనెంబ అభిప్రాయమూ ఒందుంటు. ఒందు అధికారి అదు సరి. విమర్శక కావ్యవన్న బరేదవనే ఆగబేకేందు ఇదరథ వల్ల. ఆదరే సౌందర్యానుభవవన్న కండుకొళ్వ కవిమనోధమ్ విమర్శకనిగూ బేకు. అదు కేవల పాండిత్యక్క లభ్యవాగువంతముదల్ల. కవి వ్యాధయ సంస్కరదింద లభ్యవాగువ లాదా: “The poetic critic is criticising poetry in order to create poetry” ఎందు ఎలియట్ హేళువ మాతు ఈ తక్షియన్న ఆత పడేదవనాగిర బేకేంబుదన్న సూజిసుత్తదే.

ఇదు ఒళ్ళయ కావ్యమే? ఎంబ ప్రత్యే ‘కావ్యవేందరేను?’ ఎంబ ప్రత్యేగే ఎడికొడుత్తదే. అందరే ‘విమర్శ’యు ‘మీమాంస’య కడగే తిరుగుత్తదే. ‘ఇదు సుందరవాద కావ్య?’; ‘ఇదు సుందరవాద జిత్ర?’ హిగే హేళువాగ సౌందర్య ఎందరేను? ఈ కలేగళల్లి అదర అభివ్యక్తియ స్ఫురూపవేను? - హిగే వివేచనే, సౌందరతత్త్వవన్న వ్యాఖ్యిసుత్తదే. విమర్శకన కార్య బేళెదంతెల్లు అదు కేవల కృతియ వ్యాఖ్యాన అధివా వివరణగాగి ఉళియదే హచ్చు జటిలపూ గహనపూ ఆగుత్తా హోగుత్తదే. విమర్శక తాత్త్వికనూ ఆగుత్తానే, సౌందయ మీమాంసకనూ ఆగుత్తానే, దాతసికనూ ఆగబేకాగుత్తదే.

సాహిత్య విమర్శకనిగ సాహిత్య స్ఫురూపద పరిజ్ఞాన, పరిణతి, పరామర్శికగళు అత్యంత అవశ్యక. ఆదరే సాహిత్యవన్న ఓది, మెచ్చి ఆనంద పడువ సామాన్యిగూ అదు అగత్యవేందు నిరిణ్ణిసుపుదు తమ్మ. సంగీతవన్న సమయపుదక్క, అదు యావరాగ, అదర ఆరోహణ

ಅವರೋಹಣಗಳೇನು ಎಂಬಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಆ ನಾದ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಳಗು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಹ್ಯದರ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. “ಶಿಶುವೇದತ್ತಿ ಪಶುವೇದತ್ತಿ ವೇತ್ತಿಗಾನರಸಂ ಘಣಿಃ” ಎಂದಿರುವುದು ಈ ಅರ್ಥ ದಲ್ಲಿಯೇ, ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಂಗೀತ, ಶಿಶುಗಳನ್ನೂ ಪಶುಗಳನ್ನೂ ಘಣಿಗಳನ್ನೂ ಮ್ಯಾ ಮರೆಸುವಾಗ ಆಸ್ತಕರನ್ನು ಮ್ಯಾಮರೆಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ರಾಗದ ಮಹತ್ವವನ್ನೋ ಅಭಿವೃತ್ತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೋ ಮಿತಿಯನ್ನೋ ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಣಾತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಮಾತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಉದ್ದಾರವಷ್ಟೇ ಸಾಲದು; ಏಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆ? ಯಾವುದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ? ಅದು ಕೊಟ್ಟ ಅನುಭವದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಮೌಲ್ಯವೇನು? ಈ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಅಂದರೆ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಮುನ್ನ ಮೀಮಾಂಸೆ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

### ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿವಿಧಮಾರ್ಗಗಳು:

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ, ಬಹುಶಃ ಶತಮಾನಕ್ಕೂಮ್ಯಾಯಾದರೂ, ಸಮರ್ಥನಾದ ವಿಮರ್ಶಕ ಬಂದು ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಆಯಾ ಕೃತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೆಂದು ಎಲಿಯಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಭಾ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಅಧವಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರಂತರ ಪರಿವರ್ತನ ಶೀಲವಾದ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಆ ಜನಾಂಗದ ಜೀವನವನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

### ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

ಜೀವನಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೋ ಅದೇ ಸಂಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಮರ್ಶಗೂ ಇದೆ. ಜೀವನದ ಅನುಭವ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅನುಭವ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಕನ ಮುಂದಿರುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿ ಆತನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಕೃತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. Criticism must always profess an end in view, which, roughly speaking, appear to be the elucidation of

works of art and the correction of taste. ఎంబ ఎలియటోన మాతు తుంబా సమంజసవాదద్దు. ఈ ఎరదు కట్టవ్యగళన్ను ఎష్టరమణిగే నివారిసుత్తానేంబుదర మేలే విముఖకన యోగ్యత నింతిదే.

ఇప్పగళల్లి మొదలనేయదు కలాకృతిగళ విశేషణే మత్తు ఆ మూలక అప్పగళ స్వరూప నిరూపణ. ఇదు వివరణ ఆగబముదు, వీణానే ఆగబముదు. కృతియల్లి సామాన్య ఓదుగ గమనిసదే హోగబముదాద అంతగళన్ను ఎత్తి హేళి, అప్పగళ జీజిత్తవన్ను సూచిసి, అదరింద సాధితవాగిరువ మహత్త్వపన్ను తోరిసిచోడుత్తానే విముఖక. కృతియ జిప్పన్ను భేదిసి అల్లిరువ ముత్తుగళన్ను తరువుదు ఆతన కెలన. ఆ సాహసదల్లి ఓదుగర అభిరుచియన్ను ఆత తిద్దుత్తానే.

విముఖకనిగే ఇదన్ను సాధిసలు అగ్త్యవాద అహాతేగళు మూరు ఎందు రిజడ్స్ హేళుత్తానే. తాను విముఖిసుత్తిరువ కృతియల్లి అభివ్యక్తగొండ కలానుభవవన్ను, తన్న వ్యేయక్తిక వ్యేచిత్తుగళేనన్ను అంటిసదే, అనుభవగళ స్వరూప మత్తు తీవ్రతేయల్లి తారతమ్యవన్ను కండుకోళ్ళవ శక్తి, మత్తు కోనేయదు వ్యాల్యగళ నిణయదల్లి పరిపక్ష పరిత్రమ - ఎల్ల ఒగెయ విముఖయల్లియూ ఇరబేకాద అనివార్యవాద అంతగళు ఈ మూరు ఎన్నబముదు.

కృతియ కేంద్రభిందు యావుదు? అదర సుత్తలూ వస్తు విన్యాసగొండ ఒగె హేగే? అభివ్యక్తియ శక్తి ఏను? - ఈ ప్రత్యేగళు విముఖకన ముంద నిల్చత్తవ. ఇప్పగళిగె లుత్తరవన్ను కండుకోళ్ళలు ఆత సామగ్రియన్ను సంగ్రిసుత్తానే. ఆత తోరిసబేకాద ముఖ్యవాద మొదలనేయ అంతవెందరే కచియ అనుభవ, కృతియల్లి ఎష్టరమణిగే అభివ్యక్తగొండిదే, అదు ఎష్టరమణిగే సహృదయనిగే సంవಹనగొళ్ళత్తదే ఎంబుదు (Communicative aspect). అదు జీవనద వ్యాల్యగళన్ను కండుకోళ్ళవుడక్కే ఎష్టరమణిగే సహాయక వాగుతదేంబుదు (Value aspect) ఎరడనేయ అంత. ఇదన్ను సాధిసబేకాదరే విముఖక ఒందుకచేయల్లి అపారవాద లోకానుభవ మత్తు అదు కృతియల్లి అభివ్యక్తగొళ్ళవ సృష్టి క్రియేయ అంతరంగద రహస్య, సాహిత్యద పారిభ్రాషిక వివరగళన్ను తీర్చిదిరబేసు; ఇన్నోందు కడె జీవనద వ్యాల్యగళన్ను మాణించుటయింద కాణబల్లవనాగిరబేసు.

‘ಮೌಲ್ಯ’ ಎನ್ನುವುದು ಕೃತಿಕಾರನ ಅಥವಾ ವಿಮರ್ಶಕನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಆತನ ನೈತಿಕದ್ವಿಷಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದುದಲ್ಲ; ಸಮಾಷಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೇಗೆ ಕೃತಿಕಾರನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ವಿಮರ್ಶಕನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೃತಿಯ ನೆಪಡಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಿಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹೊಗಳಿಕೆಯೋ ತಗಳಿಕೆಯೋ ಅಲ್ಲ.

ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಶೋಲನದ ಪರಿಪಕ್ಷ ವಿಮರ್ಶಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಕಲಾನುಭವಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಮಪ್ರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೃತಿಕಾರನ ಅನುಭವವನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾನು ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಮನೋಧರ್ಮ ಮೇಚ್ಚಲಾಗದುದನ್ನು ಕೂಡ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಎತ್ತಿತೋರುವಂತಹ ಅಥವಾ ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾನು ಮೇಚ್ಚಿದರೂ ಅದು ವರ್ಣಿಕವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶಿರಸ್ಕಿರಿಸುವಂತಹ ಕರೋರ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟತೆ ಬೇಕು ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ. ಅಂದರೆ ಕಲಾವಿದನಂತೆ ವಿಮರ್ಶಕನೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಇಲ್ಲಗ್ಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಆತನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಿಂತಿದೆ.

ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕಾವ್ಯನುಭವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೂ ವೇದ್ಯಾವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರತ್ವಪ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ? ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲದ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅನುಭವದ ಸ್ಥರೂಪವೇನು? ಅದು ಓದುಗನ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ವೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೈತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಹೃದಯ ಕೇವಲ ಕಲಾಜೀವಿಯಲ್ಲ; ಕಲಾಕೃತಿಯಿಂದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದ ಆತ ಮತ್ತೆ ಲೋಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಅನುಭವದ ಪ್ರಭಾವ, ಆತನ ಜೀವನದ ಇತರ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿ ರಂಗಮಂದಿರದಿಂದ ನಾವು ಹೋರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿದುಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಡೆದ ಅನುಭವದ ಸಂಸ್ಖಾರ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಇತರ ವೈವಹಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನಿಂದೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ - ಎಂಬುದಪ್ರೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ; ಹಿಡಿದರೆ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿದ್ದೆಗಷ್ಟು ಓದುವಂತಹ ಆಕರ್ಷಕತೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಪ್ರೇ ಅವುಗಳ

త్రైష్టతీయ ఒర్గల్లల్; హాగ్ తన్నయగోళిసి ఏనన్న కొడుత్తవే ఎంబుదూ ముఖ్యి. అదు కొడువ దృష్టి విక్షేత్రవాగిద్దరే రిచడ్స్ హేఖువంతే అదు ‘కెట్ట కలే’ ఇల్లి ‘కెట్ట’ ఎన్నవ మాతు మౌల్యవన్న కురితద్దు; జీవనద ఎల్ల రంగగళల్లియూ అదు తందుకొడువ దృష్టియన్న కురితద్దు.

ఆదుదరింద సాహిత్యవిమతేయల్లి జీవనద ఎల్ల రంగగళ మౌల్యగళన్న కురిత వివేచనే అగత్యవాగుత్తదే. స్నేతిక నియమగళు, సామాజిక సంబంధగళు, ధామిక ఆచారగళు - ఇవుగళన్న కలాకృతి ఎష్టరమట్టిగే అరిగిసికొండిదే మత్త సమష్టి మనస్సిన ఐతిహాసిక ప్రజ్ఞిగే ఎష్టరమట్టిగే సంవాదియాగిదే ఎన్నవుదన్న విమతేక పరిగణిసదిరువుదు సాధ్యమిల్ల:

The experience of a poem is the experience both of a moment and of a life time ఎందు హేఖువంతే కావ్యానుభవ ఆ కాలక్షే మాత్ర సిమితవాదద్దల్ల. ఇదీ జీవన పర్యంత లొదు బరువ అమావస అనుభవ ఇంతహ శక్తియన్న కలాకృతి ఎష్టరమట్టిగే పడెదిదే ఎంబుదన్న తోరిసికొడువుదరల్లి విమతేతోడగబేకాగుత్తదే.

పరిమాణవాద విమతే స్నేతిక, సామాజిక, మానసిక మోదలాద ఎల్ల అంతగళన్నూ పరితీలిసుత్తదేయాదరూ కృతియ స్ఫురూప మత్త విమతేకన మనో ధమిక్కనుగుణవాగి ఇవుగళల్లి ఒందోందు అంతక్క హచ్చు ప్రాధాన్య సిక్కబుదు. ఈ దృష్టియింద విమతేయ విధానదల్లి కేలవు మాగ్గగళన్న గురుతిసలాగిదే. తోలనిక విమతే, జారిత్తిక విమతే, తాక్షిక విమతే, తాంత్రిక విమతే - ఇంక మోదలాదహలవారు విభాగగళన్న ఇల్లి కాణబుదు. నిజవాగి నోడిదరే ఇవు విభాగగళ అల్ల; ఒళ్లేయ విమతేయల్లి ఈ ఎల్ల అంతగళూ ఒందల్ల ఒందు ప్రమాణదల్లి ఇద్దే ఇరుత్తవే.

ఇదక్కింత సప్పవాగి ఎద్దు కాణువంతహ కేలవు వితిష్ట అంతగళన్న గమనిసి విమతేయ కేలవు ప్రకారగళన్న గురుతిసువ ప్రయత్న నడెదిదే. ఆధునికయుగ మనోధమద సంకేణతే, వైజ్ఞానిక దృష్టిగళు సాహిత్యద మేలే అంతయే సాహిత్య విమతేయ మేలూ పరిణామవన్నూ బీరిచే; సాహిత్య సృష్టియ హోస హోస ఆవిష్కారగళగూ విమతేయ వినూతన విధానగళగూ కారణవాగివే. హోస దృష్టియింద కూడిద ఆ ఎల్ల విధివిధానగళన్నూ ప్రముఖివాద కేలవు ప్రకారగళాగి విభాగిసువ

ಪ್ರಯತ್ನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪವನ್ನೂ ಅಭಿವೃತ್ತಿಯ ರೀತಿಯನ್ನೂ ವಿಶೇಷಿಸುವ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು, ತಂತನಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ರೂಪನಿಷ್ಠೆ ವಿಮರ್ಶೆ (The Formalistic Approach) ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಕಲಾಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ವಿಮರ್ಶೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆ. ಇದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ (The Sociological Approach). ಮನಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಉಳಿದ್ದ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ (The Psychological Approach), ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒರಿಗೆ ಹಜ್ಜಿ ಕೃತಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಪುಡು ನೀತಿನಿಷ್ಠೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ (The Moral Approach) – ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳವಾದ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಗಳನ್ನೂ ಅಡಕಸೋಳಿಸಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ಕುರಿತು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದು.

### **ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳು:**

1. ರೂಪನಿಷ್ಠೆ ವಿಮರ್ಶೆ : (Formalism) ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಕ್ಷೇಂದ್ರಿತ ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ ತನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ರೂಪನಿಷ್ಠೆ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕೃತಿಕಾರನ ವೈಕೀಕ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಕೃತಿರಚನೆಯ ಕಾಲ ದೇಶಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಿವೇಶಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಕೇವಲ ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಭಾಷೆ, ಬಂಧ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಿಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಾಕೃತಿಯ ಬಾಹ್ಯರೂಪವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಅದರ ರಚನಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಕೃತಿಯ ರೂಪವನ್ನಷ್ಟೇ ಪದರ ಪದರವಾಗಿ ವಿಶೇಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಇತರ ಅಂಗಗಳೊಡನೆ ಅದರ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೂ ಇತರ ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಬಹುದಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ರೂಪ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ತಂತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ‘ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕೋಲಾರಿಜ್, ಕಲಾಕೃತಿ ಆಸ್ವಾದಿತವಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ರೂಪದಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೈತಿಕ,

ధామికాది విచారగళ్లు నంతరదవు ఎందు టి.ఎసో.ఎలియట్స్ అభిప్రాయపదుత్వానే. ఈ విమశార్ సిద్ధాంతవన్ను నిదేణిసిదవరల్లి బి.ఎ. రిజడ్స్‌ ప్రముఖినాదవను. కావ్యదరూప, కావ్య ప్రతిమెగళు, సంకేతగళు, భాషేయ ప్రయోగ, అదరల్లి కండుబరువ నాదలయ, విన్యాస ఇప్పగళు సహ్యదయన మేలే లుంపుమాచువ ప్రభావవన్ను మనఃశాస్త్ర హిన్సలేయల్లి వివేజిసుత్తానే. అథవ అథక్కే అవనల్లి అధిక ప్రథాన్య టి.ఎసో. ఎలియట్స్, బి.ఎ. రిజడ్స్‌, హ్యామో, ఎఫ్.ఆర్.లీవీస్, బ్లాక్సోమూర్, స్కినేత్ బ్రూక్ ముంతాదవరు ఈ పంథద జగత్సిద్ధ విమశాకరు. కవితెయ బాహ్యరూపవన్నష్టే అవలంబిసి, తంత్రవన్సే నంబి ఇవర విమశి హచ్చ కాల బదుకలిల్. ఏకెందరే కేవల వితేష లుక్కిగళష్టే కావ్యవల్లద్దరింద రూపనిష్ట పరిమాణవాద విమశా మాదరియాగలు సాధ్యవాగలిల్. అదు విమశియన్న స్ఫుర్తిదంర సాగిసిద్ధష్టే అల్లదె, అదక్కొందు శిస్తన్న తందుకొట్టితు. సాహిత్య కేవల తాంత్రిక విచారక్కే సంబంధిసిద్దల్. అదు సామాజిక, స్నేతిక, ధామిక అంతగళన్న కడేగణిసువుదల్. ఆద్దరింద విమశియల్లు అవు అగ్త్యవాదవుగళాద్దరింద రూపనిష్ట విమశి స్ఫుర్తిమాణతెయన్న సాధిసలిల్.

**2. చారిత్రిక విమశి : (Historical Criticism)** ఇదోందు పాత్సాత్మ మాదరియ విమశి. 1863రల్లి ప్రేంచ్ విమశిక హిమోలిచ్ టేనో తన్న గ్రంథ ‘ఇంగ్లిష్ సాహిత్యద ఇతిహాస’క్కే ఒరేద మున్నడియల్లి సాహిత్య విమశియల్లి ‘జనాంగ్-కాలఫాట్-పరిసర’ ఇవు ఒకట ముఖ్యపెందు హేళిద. చారిత్రిక విమశియల్లి వ్యక్తి వితీష్టతెగింత జనాంగ్, కాల, పరిసరద హిన్సలేయల్లి ఒందు కృతి హేగిదె ఎంబుదన్న పరితీలిసుత్తదె.

చారిత్రిక విమశియ ముఖ్య లక్షణగళిందరే

1. లేఖికన సమకాలీన సాహిత్య అథవా సాంస్కృతిక సన్నివేశవన్ను అపార పాండిత్యదింద మనర్ నిమిసువుదు.
2. కృతియ నిమాణకాలదల్లి ప్రభావశాలియాగిద్ద వ్యచారికతెయన్న గురుతిసువుదు.
3. ఒందు కృతియ సాహిత్యక ఆకరగళు మత్తు అదర మేలే ప్రభావ బిరిరబమదాద ఇతర కృతిగళన్న శోధిసువుదు.
4. పూచీనకాలద కృతియ అనేక పాతాంతరగళన్న పరితీలిసి యోగ్య

ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.

5. ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಕಾಲ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವುದು.
6. ಕೃತಿಕಾರನ ವೈಚಾರಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
7. ಕೃತಿಕಾರನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಒಬ್ಬನೇ ವಿಮರ್ಶಕನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆಂದಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರತಿ ವಿಮರ್ಶಕನಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1910ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೋಟ್‌ಹೊಪ್‌ನ ‘ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ’ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಇತಿಹಾಸದ್ವರ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಷ್ಟಿವಾದಗಳ ನಡುವಿನ ತಾಕ್ಷಿಕ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಸಿ ತಂದನು, ನೆಂತರ ‘ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ’, 12ಸಂಮಂಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಟಿ.ಎಸ್.ಎಲಿಯಟ್, ಅಮೆರಿಕನ್ ನವ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಕಾರಣವೆಂದರೆ 1. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಶ್ವಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅಗಣ್ಯ ಮಾಡಿತು. 2. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಿಸರ ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಾರರಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, 3. ಕೃತಿಯ ಕಾಲ, ಪರಿಸರ, ಕೃತಿಕಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ವಿವರಗಳ ನಡುವೆ ಕೃತಿಯೇ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಾದ ವಿಮರ್ಶಕ್ತಮವಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಲ್ವ ಎಲೀಯಟ್, ರಾಣ್ಯಸಮ್ರೀ, ಕ್ಲಿಯಾಂತ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಮರ್ಶಾ ಪಂಥದ ಅಧಿಕೃತ ವಕ್ತಾರರೆಂದರೆ ಆರ್.ಎಸ್. ಕ್ರೇನ್ ಮತ್ತು ರಾಲ್ಫ್‌ಕ್ರೇನ್ ಕ್ರೇನ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ‘ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಇತಿಹಾಸ’ ರಾಲ್ಫ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ‘ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಿನೇಶಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ’. ಇವನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾರ್ಕ್‌ವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಸಮೀಪವಾದುದು. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಕವಲೆಂದರೆ ‘ವಿಚಾರಗಳ ಚರಿತ್ರೆ’, ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮುಖ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕ ಎ.ಬಿ. ಲ್ವಾಜಾಯ್ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶಕ ಒಂದು ಕಾಲಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಚಾರದ ಉಗಮ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಇವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಲ್ವಾಜಾಯ್ ವಿಚಾರಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಭಗವಾನರ ‘ಕುವೆಂಪು ಯುಗ’ಕೃತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. 1940ರಲ್ಲಿ ಈತ ‘ಜನರಲ್ ಆಫ್‌ದ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಐಡಿಯಾಸ್’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ಸಿದನು. ಇವನ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ‘ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸರಪಳ್ಳಿ’ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಜೀವಚಾಲಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಶೈಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಮರ್ಶೆ

కన్నడదల్లి ఆరో.నరసింహాచారోర ‘కవిజరితే’, రం.త్రీ. ముగళియవర ‘కన్నడ సాహిత్యజరితే’, సి.ఏరణ్ణనవర ‘కన్నడ సాహిత్యద చారిత్రిక బేళవణిగే’, కన్నడ సాహిత్య పరిషత్తు, మైసూరు, బెంగళారు వివిగళు ప్రస్తంపిసిరువ కన్నడ సాహిత్యజరితే సంమటగళల్లి కాణబముదు.

### 3. సమాజశాస్త్రియ విమర్శ : (Sociological Criticism)

ఈ విమర్శయల్లి చారిత్రిక విమర్శ, మాకోవాది విమర్శ మత్తు సీవాది విమర్శగళూ సేరుత్తవే. సాహితి సమాజదల్లి బాఖుతానే. సమాజద సమస్యగళన్ను ఎదురిసి బదుకుత్తానే. తన్న సుత్తలిన పరిసరదింద పడేద అనుభవగళే అవన సాహిత్యద మూలశామగ్రియాగిరువుదన్ను ఈ విమర్శపంచ విశేషిస్తుదే. బరహ సమాజనిష్టవాగిరుత్తదే. కావ్యకీంత, సణ్ణకతే, కాదంబరియల్లి ఈ సత్కార అధిక. ఆద్వరింద ప్రేంచో విమర్శక టేనో హేళువంతే ‘సాహిత్యకృతి కాల, జనాంగ మత్తు పరిసరగళ ప్రభావదింద మూడుత్తదే’. మాకోవ మత్తు ఎంగల్లో ప్రకార ‘కృతి వ్యేయకికవాదుదల్ల. అదు సమష్టిప్రయత్నద ఫల, కలావిదన ఉద్దేశ సామాజిక సమస్యగళ అరివన్నంటిపాదువుదు. టిద్రవాద వ్యేయకికతేయింద జిడుగడే హొంది సామూహిక జీవనద సుభద్రతేయన్ను తందుకొడబేసు. బెలినోస్సి ప్రకార సాహితి కలావిదనాదరష్ట సాలదు, మానవియ అనుకంపయింద కూడిద విచారితీలనాగిరబేసు’ ఎన్నుతానే.

మాకోవాది విమర్శకర ప్రకార ‘కలావిదనిగ సామాజికవాద ఎరడు కట్టవ్యగళిరుత్తవే. 1. సమాజ ఆతన మేలే హొరిసిద కట్టవ్య 2. సమాజదింద ఆతన ప్రజ్ఞ పడేద వ్యేయకిక అనుభవగళు. ఇవరడర తిక్కటదల్లి వ్యేయకికతెగింత సామాజిక కట్టవ్యగళు హజ్జిందు ఆత భావిసబేకాగుత్తదే. ఫిలిపో ఆండరోసనో ప్రకార కేవల కలాత్క అనుభవద మేలే అళియలాగదు. ఆ అనుభవ సామాజిక సమస్యగళత్త ఓదుగనన్న హేగే తిరుగిసుత్తదే. జీవనవన్న హేగే అధికమాడికొళ్ళలు నేరవాగుత్తదే ఎంబుదు ఆదర మాల్పమాపనద ఒరేగల్లాగిరుత్తదెందు హేళుతానే. ఈ హిన్నెలీయల్లి మాకోవాది విమర్శకరల్లి ప్రథమ నాదవను జాజోలుకాసో. అవన ప్రముఖ గ్రంథగళు—The Historical Novel జారిత్తిక కాదంబరి –1937, Studies in European Realism యురోపిన వాస్తవతావాదద అభ్యాసగళు—1950 The

**Meaning of Contemporary Realism** ಸಮಕಾಲೀನ ವಾಸ್ತವವಾದದ ಅರ್ಥ-1957 The Theory of Novel ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಕ್ರಿಸ್ಟಫರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ನ ಇಲ್ಲಾಷನ್ 1937ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇಲ್ಲಾಷನ್ ಅಂಡ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಬೊಜ್ಫ್ರ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಧಿಕವಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಿಟ್ಟು ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಡೆಬ್ಲ್ಯೂ, ಬಿ. ಆಡೆನ್, ಸಿ.ಡಿ.ಲಾಯಿಸ್, ಸ್ಟೋಂಡರ್, ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ನೆಲೆಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬು ವಿಮರ್ಶೆಕ ಬಟ್ಟೋರ್ಲ್‌ಲ್ಯಾಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ ಮುಖ್ಯನಾದವನು. ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಇವನ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಲೂಯಿ ಅಲ್ಬ್ರೆಚರ್, ತಿಯರ್ ಮ್ಯಾಶೆರೆ ಮುಂತಾದವರೂ ಈ ಪಂಥದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮರ್ಶೆಕರು, ಎಡ್‌ಂಡ್ ವಿಲ್ನ್, ಆರ್ನ್‌ಲ್ಯಾಡ್‌ಕ್ಲೇಚ್, ರೇಮಂಡ್ ವಿಲಿಯಂಸ್‌ರಂಥವರು ಮಾಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಕರು, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದರೆ, ಸೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ. ಈ ಪಂಥದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾರಣರಾದವರೆಂದರೆ, ಪ್ರೈಂಚ್ ಚೆಂತಕೆ ಮತ್ತು ಸಾತ್ರೆನ ನಿಕಟವರ್ತಿ ಸಿಮೋನ್ ದ ಬೋವಾ ಬರೆದ 'The Second Sex' 1949, ಸೀಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಾಜೋ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣೆನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಈ ಕೃತಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಉತ್ತಮ ತಳಹದಿಯಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1970ರಲ್ಲೇ ಬಂದ ಕೆಟ್ ಮೀಲ್ಟೆಚ್‌ಳು ಬರೆದ *Sexual Politics* ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಪಾರತಂತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಇಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಖೆಯ ಭೂಮಾಶ್ರಕ ನಿಲುವುಗಳಿಗಂತ, ವಾಸ್ತವವಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಒಂದು ಕೃತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ ತೋರ್ಚುಡಿಸಿದೆ.

#### 4. ಮನಃಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ : (Psychological Criticism)

20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಒಂದು ನವೀನ ವಿಮರ್ಶೆ ಪದ್ಧತಿ ಇದಾಗಿದೆ. ಸಿಗ್ರಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡನ ಮೂಲಕ ವಿಮರ್ಶೆಕ್ಕೆತಕ್ಕೆ ಮನಃಶಾಸ್ತೀ ಶಿಸ್ತು ಸೇರಿತು. 1910 ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನ ಪ್ರಭಾವ ಇಡೀ ಪಾಠ್ಯಮಾತ್ರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹರಡಿತ್ತು. ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸುಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತ ಮಂಡಿಸಿದ

**Psycho pathology of everyday life** సిద్ధాంతగళు జీవనవన్న ఆళవాద మత్తు హోస దృష్టికోనగళింద నోడలు సాధ్యవాయితు. అవన సిద్ధాంతగళన్న సాహితిగళు తమ్మ కృతిగ ఆళవదిసికోండంతేయే విమర్శకరు కలాకృతిగళన్న ఘటనే, రచనే, భాషే, తంత్ర ఇపుగళన్న కృతియోళగిందలే విశ్లేషుసలు ఈ శిస్త సహాయకవాయితు. 1910రల్లి అనేస్స్ జోన్సన్ హ్యామ్పోట్ నాటకవన్న తు కొంపేక్స్ నెలెయల్లి విమర్శిసిదను. సృజనక్రియ మత్తు సాహిత్యదరసానుభవ, ఇపుగళన్న కృతియ ఒళగిందలే తిళయలు మనఃతాసద విధానగళు ఉపయుక్తవాదవు. మోదలిగే ఈ కేలసవన్న ఐ.ఎ. రిజిస్ట్ర్ సౌందయి శాసద తలవది' (1922) ఎంబ కృతియల్లి ప్రేక్షకన మనస్సిన మేలి మాడువ పరిణామవన్న విశ్లేషణేయ ముఖాంతర సౌందయిద వ్యాఖ్యియన్న మాడలు యక్కిసిద. 1923రల్లి 'అధికార అధ్యక్ష' సి.కె. ఆగ్నోనోందిగే బరెద కృతియల్లి భాషేయ ప్రతికాత్మక అధికార బేరే; అదర భావనాత్మక అధికార బేరే ఎందు హేళి భాషే కావ్యదల్లి భావనాత్మకవాగియూ, విజ్ఞానదల్లి ప్రతికాత్మకవాగియూ ఉపయోగిస్తుపుత్తదేందు తోరిసిదను. 1924రల్లి 'సాహిత్య విమర్శియ సిద్ధాంతగళు' కృతియల్లి సాహిత్యద మౌల్యవన్న మనఃతాసియ రీతియింద నిధరిసువ ప్రయత్నవన్న మాడిదను. మానవన మనస్సినల్లియ వివిధ ప్రవృత్తిగళన్న సమాధాన మాడి అపుగళన్న సంఘటిసువ కాయివన్న సాహిత్య మాడబల్లదు. ఈ సంఘటనేయ సంకీర్ణతేయ మేలి కృతియ మౌల్య అవలంబితవాగిరుత్తదే ఎందు రిజిస్ట్ర్ తోరిసిదను. అవను హళేయ విమర్శియన్న బరిఁ ఉహ ఎందు తిరస్కరిసి, విమర్శగే వృజ్ఞానిక రూపవన్న కోటిను. 1929రల్లి ఆత తన్న 'పూయోగిక విమర్శ' విధానక్కె ప్రయోగశాలేయ విధానగళన్న అనుసరిసిదను. కావ్య ముఖ్య: కపి గౌణ. కపి మనస్సిన విశ్లేషణేగింత ఓదుగన మనస్సిన మేలి కావ్య మాడువ సంవేదన ముఖ్యవాదుదాగిరుత్తదే. ఇల్లి అవను, సంవహన మత్తు మౌల్య సిద్ధాంతగళన్న ప్రధానవాగి మండిసుతానే. మనఃతాసియ విమర్శ విజ్ఞాన హేళువంతే మనుష్య బోధికతేయ హాదియల్లి మున్సడేయువ శుద్ధజీవియల్ల, ఆత సంకీర్ణబీఎ, ఆత మానవ జనాంగద ప్రతినిధి, ఆతనరక్తదల్లి పొరాణిక హంబలగళివే. సావస్త్రిక జీవన ప్రవృత్తిగళివే. ఈ విమర్శ పంథ, కృతి మత్తు

ಓದುಗನನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಮರ್ಶಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅದರದೇ ಆದ ಶಿಸ್ತನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಪಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಘಾಯ್ದಾನ ಶಿವ್ಯ ಸಿ.ಜಿ. ಯೂಂಗ್‌ನು ಈ ಶಿಸ್ತನಿಂದಾಗಿ ‘ಪುರಾಣ ಪ್ರತೀಕ’ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಮರ್ಶಾಪಂಥವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದನು. ಇದನ್ನು ಟ್ರಿಯನಲ್ ಟ್ರೆಲಿಂಗ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಹೊಸ ಅರ್ಥಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಮನಃಶಾಸ್ತೀಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಓದಿನ ಅನುಭವಗಳೆರಡನ್ನೂ ವಿಸರ್ಗಿಸಿತು. ಆಧುನಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕೆಥಾಸಿಸ್‌ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಭಾರತೀಯರ ರಸದ ಚಚೆಗಳು ಈ ನೆಲೆಯವು. ‘ಕಾವ್ಯ ಸುಳ್ಳಗಳ ಸಂತೆ’, ಇದರದು ದಾಷ್ಟ ಪ್ರಭಾವ ಎಂದು ಸ್ವಿವನ್ ಗಾಸನ್ ಹೇಳಿದರೆ, ‘ಕಾವ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಇದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಭಾವ, ಸತ್ಯವನ್ನು, ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಇದು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ಸರ್ ಫಿಲಿಪ್ ಸಿಡ್ನಿ ತನ್ನ ‘ಕಾವ್ಯ ಸಮಧಿನೆ’ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಕೋಲೊರಿಜ್ ‘ಇಮ್ಮಾಜಿನೇಷನ್’ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮನಸ್ಸಿನೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚೆಂತನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಘಾಯ್ದಾ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈಗ ನಾವು ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಹಾಕವಿಗಳು ಬಹು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ಮನೋವಾಪಾರದ ಸಂಮೂಳ ಅರಿವೇ ಆಧಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಘಾಯ್ದಾ ಈಡಿಪಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರೂ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ Substitute gratificationಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಘಾಯ್ದಾ ಈ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ 1910ರಲ್ಲಿ ಅನೆಸ್‌ ಜೋನ್ಸ್ ‘The Oediphs complex as an explanation of Hamlet’s mystery ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ. ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹ್ಯಾಪ್ಲೇಟ್ ತಡಮಾಡಿದುದೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ‘ಈಡಿಪಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್’ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ತೀರಿಕೊಂಡ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಗೆಗೆ ನಾಯಕನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ತಂದೆಯ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅನುರಾಗ ಇವು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಜೋನ್ಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 1912ರಲ್ಲಿ

అమేరికాద ఫెర్డ్రిక్ క్లాక్ ప్రేస్టుట్టో ‘కావ్య మత్త స్ప్షెగళ్’ సంబంధవన్న విశ్లేషిసిద 1919ర కానాడా పికేనోన “స్ప్షెప్లిసిసమా; నోటో ఆనో కాంటెపరరి హోయిట్టి” ప్రకటవాయితు. ఇల్లింద మనోవ్యేజ్యానిక విమర్శ బేళీయితు. మనోవ్యేజ్యాన మత్త సాహిత్యక్కె నికట సంబంధవిదే- ఎంబుదు మనోవ్యేజ్యానిక విమర్శయ అడిగల్లు, కృతి మత్త ఓదుగన నడువిన సంబంధవన్న మనోవ్యేజ్యానికవాగి విశ్లేషిసిదవను ఐ.ఎ. రిచడ్సన్. ప్రేస్టుట్టన’An outline of physho analysis’ (OFF) Everyday physchopathology’ మత్త Introduction to psycho Analyysi (1933), హెరాల్డ్ నికలోసనో ‘Tennyson : Aspects of his life, character and poetry’ (1923), జోసెఫ్ వుడ్ క్రిస్టోన్ ‘ఎడ్సర్ అలనో హో’ (1926), మిట్టటనో మర్టే అవర “The Son of Woman; the Story of D.H. Lawrence (1931)” ఇంథ కృతిగళు ఒరవగారన కృతిగళ ఆధారదింద అవన వ్యక్తిత్వక్క దారి నిమిసువ ప్రయత్నగళాదవు.

### 5. ప్రాయోగిక విమర్శ : (Practical Criticism)

ఇదు ఐ.ఎ. రిచడ్సనింద ఆరంభవాద ఒందు విమర్శ శిస్తు. 1929రల్లి ఆత ప్రకటిసిద ‘ప్రార్టికల్ క్రిటిసిసం’ ఎంబ కృతి యుదోపిన నవ్య విమర్శగే తాత్కాక మత్త మనోవ్యేజ్యానిక తలహదియన్న నిమిసితు. ప్రాయోగిక విమర్శ, ఆన్స్టాయిక విమర్శ ఎంబ పదగళూ కన్నడదల్లి రూఢియల్లివే. ‘ఒందు కవితెయ ఇల్లవే కృతియొందర పరికర సామగ్రిగళు ఓదుగన మనస్సిన మేలే ఉంటు మాడువ ప్రభావ మత్త పరిణామగళ హగూ అవేల్చిపుగళింద హోరహోమ్మ బల్ల భావాలోజనేగళ తక్షచింధవాద మత్త అధికారిత్వాద వివరణయన్న ప్రాయోగిక విమర్శ’ ఎన్నబముదు. వ్యేజ్యానిక విషయపోందర బేళవణిగే మత్త తిళవళికగాగి యోజిసల్పుట్టి ప్రశ్నియెందిగే ప్రాయోగక్కే ఒళపడిసువంతెయే ఒందు కలాకృతియన్న అధికారిత్వాద మేలారజనెయల్లి కాణదిరువ అధికారిత్వాద సాధ్యతెగళు అంథ ఉత్సవానిదింద సాధ్యవాగుత్తదే. సృజనతీలతెయ అన్నేషణికగాగి హోస తంత్ర విధానగళన్న ఈ మూలక శోధిసబముదాగిదేయల్లదే ఓదువ మత్త ఆ ఓదన్న కేళువ సందభవూ

ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟೊಳ್ಳಿಟ್ಟಿಗೇ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯತವಾದ ಅರಿವನ್ನು ಸಹ ನಮಗೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಕವಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂರ್ಚ ಮೀಮಾಂಸೆಯಿಂದಿದು ಓದುಗನ ಅರಿವಲ್ಲಂಟಾದ ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಆಲೋಚನಾಕ್ರಮದವರೆಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಓದುವ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕವಿತೆಯ ರೂಪ, ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಮಳಳಿ, ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳು ಈ ಮೂರು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರಿಚಡ್‌ಎ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಕೇಂಬ್ರಿಡ್‌ ವಿವಿಧ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂಡನೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ. ವಿಮರ್ಶೆ ವಿಧಾನಗಳು ಒಳ್ಳಿಯ ಶೀಮಾನಂಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಶೀಮಾನಂಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕವಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ಮತ್ತು ಕಾಲಗಳಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ತದ ವಿಮರ್ಶೆಯೇ ಬೆಳೆದು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ನಾವು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸುವಾಗ ಮೂರಾರ್ಗ್ರಹಗಳ ಮತ್ತು ರೂಢಿಗತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವಂದನೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಬರದೆ, ಅದೊಂದು ಪರಿಶ್ರಮದ ಶಿಸ್ತಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬಲ್ಲದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ರಿಚಡ್‌, ಈ ವಿಮರ್ಶೆಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ ಎರಡನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಕೃತಿಯ ಕ್ಷಿಪ್ರತೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರಡಾಯಿತು.

#### **6. ರಾಜನಿಕ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ:**

ಈ ಪಂಥವು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ - ಮಾನವಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾನಪದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಳಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇದಾಗಿದೆ. “ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲ. ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ತೋರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣ ‘ರಚನೆ’ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಬಿಡಿ ವಸ್ತುಗಳೂ ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಗಳೂ ಆ ರಚನೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಘಟಕಗಳು. ಅಂತಹ ಘಟಕಗಳ ಜಟಿಲ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದೇ ವಿಮರ್ಶಕನ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು” ಎಂಬುದು ಈ ಪಂಥದ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಲೀಕೆ. ರಚನೆ Structure ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ System

- ఈ శబ్దగళు ఇల్లి సమానాధాకవాగి బళచేయాగుత్తవే. 1968 రల్లి జీనో పియాజె తన్న Structuralism కృతియల్లి మూరు ముఖ్య అంతగళన్ను ప్రతిపాదిసుత్తానే. 1. స్ఫ్యంపొణాతే Wholeness రజనేయోళగిన ఆంతరిక సాంగత్య కేలవు నియమగళు రూపిసిద జటిల అన్మోన్స్ సంబంధవిరుత్తదే. తన్న ఘటకగళ ఒట్టు మోత్తవల్లదే అవేలువన్నూ ఏరువు, బిడి ఘటకగళల్లి ఇల్లుదిరువ గుణవిరుత్తదే.
2. పరివర్తనతీలతే Transformation ఒందు రజనే హోస ఘటకగళన్ను తన్నల్లి సదా సేరిసికొళ్ళుత్తిరుత్తదే. ఆ ఘటకగళ సంబంధ బదలాయిసుత్తిరుత్తదే. ఆద్దరింద రజనేగళు పరివర్తన తీలవాదవు.
3. స్ఫ్యం సామధ్య �Self regulation రజనే తన్న పరివర్తనగళన్ను హాగూ స్ఫ్యరూపవన్ను సమధిసికొళ్లు హోరగిన యావ తత్కష్ట కట్టబీళదే స్ఫ్యం మాన్యవాగిరుత్తదే. రజనేయ నియమగళు అదరిందలే రూపిసల్చడుత్తవు. యావుదే రజనే ఇతర రజనేగళింద హోరతాగి తన్నదే ఆద అస్తిత్వవన్ను హొందిరుత్తదే.

### స్థివాది విమర్శ:

స్థివాది విమర్శ అధవా సీనిష్ట విమర్శ ఎంబుదు 1960ర దశకదల్లి కాణిసికొండ జళువళియాగిదే. అమేరికా హాగూ ఘూన్ దేశగళల్లి బేభేదు బంద సీ స్వాతంత్ర జళువళి కూడ సమాజ కేంద్రిత విమర్శ కవలాగిద్దు, ఇదెర ముందువరిద భాగవాగి మాక్స్ వాది విమర్శ మత్త మనోవిల్లేషణా విమర్శ కూడ సేరికొండిదే. సుమారు ఎరడు శతమానగళష్టు హళియదాద సీవిమోజనా హోరాటద ప్రతిఫలచే సీవాది విమర్శయాగిదే. ప్రార్థంభదల్లి లేడి మేరి వట్టాలి, మాంటిగో మేరి వుల్ స్ఫో క్రాఫ్ట్, వజ్సేనియా వూల్ ఇవరెల్లరూ లేఖికియర సమస్యగళన్ను బిహిరంగపడిసిదరు. ఆధునిక సీవాదద ముఖ్యాంతచెందరే “బట్ట సీ లుత్తమ సాహిత్యవన్ను రజిసబేకాదరే ఆవళిగే తన్నదే ఆద కొతిది, స్వతంత్ర స్థల మత్త స్వంత ఆదాయగళిరబేచేందు” వాదిసువ వజ్సేనియా వూల్ అవర జింతనే సీయరిగే ప్రత్యేకతెయన్న కల్పిసుత్తదే. ముందే సిమోనో ద బోవా ఎంబ సీవాది జింతకి సీపరవాద జళువళిగళల్లి భాగవిసి, 1949రల్లి ‘ద సేకిండ్ సెక్స్’ ప్రైంచ్ భాషేయ కృతియ మూలక 741 పుటగళల్లి

ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಕೀಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾನವಕುಲದ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸ್ತೇಚುಲ ‘ತಾಯಿ’ ‘ಪಟ್ಟಿ’ ‘ವೇಶ್ಯೆ’ ‘ಸೋದರಿ’ ‘ಮಗಳು’ ‘ಮೊಮ್ಮೆಗಳು’ – ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪಡಿಯಕ್ಕಿನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಸೀರಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಆಶಯವೇ ಸೀ-ಮರುಷರ ನಡುವಿನ ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಲ್ಲ, ಜ್ಯೇಷ್ಠವಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯದಾಗಿದ್ದು. ಪ್ರತಿ ವೈಕೀಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು - ಗಂಡು ಗುಣಗಳಿವೆ. ಹೆಣ್ಣುತನದ ಗುಣ-ಸ್ವಭಾವಗಳು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಲ್ಲ, ಜ್ಯೇಷ್ಠವಲ್ಲ. ಅದರೆ ಸಮಾಜ ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಆಕ್ರಮೇಣತೀರ್ಥೀಲತೆಯನ್ನು ಗಂಡು-ಗುಣಗಳಿಂದು, ಗಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೋಷಿಸುವ, ಸಹನೆ, ಸಂಯಮ, ವಿಧೇಯತೆಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಗುಣಗಳಿಂದು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮೋತ್ತಾಹಿಸಿದ್ದ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ದೌಬರಲ್ಯಾವೆಂಬಂತೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿತು. ಸೀರಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಅಥವಾ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಹೋಸ ದಾರಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಯಲಾರದು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರಜಾಘಾಷುವರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಯಾರೂ ಹೆಂಗಸರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಪ್ಪದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸಾಗುವಂತೆ ಪರಿಸರವೇ ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ” ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ತಪ್ಪ. ಕ್ರಿಯಾತೀಲತೆ, ಅಧಿಪತ್ಯ, ಸಾಹಸ, ವೈಚಾರಿಕತೆ- ಸೃಜನತೀರ್ಥೀಲತೆಗಳು ಮರುಷಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದೂ, ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಿಯೆ, ಅಧೀನತೆ, ಹಿಂಜರಿಕೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಭಾವುಕತೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕತೆಗಳಿಂಬ ವ್ಯಾಪಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ - ಎಂದು ಸಿಮೋನ್ ದ ಬೊವಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೀರಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಿನ್ನುವುದು “ಸೀ-ಮರುಷರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಗಂಭೀರೇ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. 1980ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಧೀನರಾದವರ ‘ಶೋಷಣೆಯ ಮಾದರಿ’ಯಿಂದು ನೋಡುವ ಬದಲು ಮಹಿಳೆಯರತ್ತ ಬೆಳಕು ಬೀರುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಸೀಪರಂಪರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವ ಆಯಾಮವೇ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬಹುರೂಪಿ ಆಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆ, ಮಹಿಳೆಯ ಅನುಭವ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ, ಲೀಂಗ ಪ್ರಭೇದ, ಅಧಿಕಾರ - ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳತ್ತ ಆಶಯ ಪಡೆದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿಯವರ ವಚನಗಳು, ಸೂಳೆಸಂಕಪ್ಪೆಯ ವಚನಗಳು, ಸಂಚಿ ಮೊನ್ನಮ್ಮನವರ ‘ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ’ ಬೆಳಗೆರೆ ಜಾನಕಮ್ಮ

అవర బరహగళు, నంజనగూడు తిరుమలాంబ, తీవేణియవర కాదంబ-రిగళు - కురితంతే సాకష్టు వాగ్మాదగళు నడేదు అధ్యయనద విస్తార హెమ్మరవాగిదే. కళేద 30 వషటగళల్లి స్తోవాది చింతనేయన్న విస్తృతవాగి బేళసిదవరల్లి తేజస్సిని నిరంజన, వీజయాదభ్యే, సుమత్ర బాయి, గాయిత్రి, నేమిచంద్ర, రేఖాహిని, ప్రభావతి, మంగళాప్రియ దత్తిని, మల్లికా ఘంటి, శతికలా ఏరయ్య స్వామి, ప్రతిభా నందకుమార్, ఎం లుషా, వ్యైదేహి ఎం. ఎస్ ఆశాదేవి అవర శోడుగే అద్వితీయవాగిదే.

\* \* \*

## ಬಚ್ಚಿಕ ಕನ್ನಡ : A-7 ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ

**Time: 2 ½ hours**

**Maximum marks: 60**

**I. ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ       $5 \times 2 = 10$**

1. ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂದರೇನು?
2. ಚಾಕ್ಕಾಡು ಆಕರಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಎಂದರೇನು?
4. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಎಂದರೇನು?
5. ನಮೂನೆ ಎಂದರೇನು?
6. ಯೋಜಿತ ಸಂದರ್ಶನ ಎಂದರೇನು?
7. ಸಂಶೋಧನಾ ಧೀಸಿಸ್‌ ಎಂದರೇನು?
8. ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದರೇನು?

**II. ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.       $4 \times 5 = 20$**

1. ಉಹನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.
2. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
3. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರಗಳ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ
4. ಸಂದರ್ಶಕನಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ
5. ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಕಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

**III. ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಪುಟದಪ್ಪು ಉತ್ತರಿಸಿ.       $2 \times 10 = 20$**

1. ಸಂಶೋಧನ ಧೀಸಿಸ್ ಎಂದರೇನು? ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳು ಯಾವುವು?

2. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
4. ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

**IV. ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ       $2 \times 5 = 10$**

1. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಹತ್ವ
2. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆಕರ್ಗಳು
3. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಮರ್ಶ
4. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶ

\* \* \*

## ಪತ್ರೆ ಸಂಪಾದಕರು

**ಡಾ. ಸತೀಶ್. ಎ.ಪಿ.**

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ  
ಶ್ರೀ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ್ ಜ್ಯೇನ್ ಸಂಜೀ ಕಾಲೇಜು,  
ವಿಶೇಷಾರ್ಥಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560004,  
ಜಂಗಮವಾಣಿ: 9886893609.

**ಡಾ. ನಂದಿನಿ. ಎನ್.**

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ  
ಬಿ.ಇ.ಎಸ್. ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,  
ಜಯನಗರ 4ನೇ ‘ಟ’ ಬಾಂಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು – 560011  
ಜಂಗಮವಾಣಿ: 9380504240

**ಪ್ರೊ. ಭಾಗ್. ಎ.ಎನ್.**

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ  
ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಕಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜು,  
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560003  
ಜಂಗಮವಾಣಿ: 8867044696